

A woman's arm is shown from the shoulder down to the hand, wearing a white lace-trimmed sleeve. She has three gold-colored snake-themed bracelets on her forearm. The top one is a thick band with a snake coiled around it. The middle one is a thinner band with a snake's head and a dark red gemstone. The bottom one is another thick band with a snake coiled around it. Her hand is resting on her forearm. The background is a teal color with ornate gold scrollwork in the corners. At the bottom, there are golden dunes.

ΑΝ ΦΟΡΤΙΕ

—••••—
ΑΜΑΖΟΝΕΣ
Η ΧΑΜΕΝΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE LOST SISTERHOOD
Από τις Εκδόσεις Ballantine Books, Νέα Υόρκη 2014
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αμαζόνες – Η χαμένη αδελφότητα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Anne Fortier

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρύσα Μπανιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Κασαπίδης
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θοδωρής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Anne Fortier, 2014

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Seron/www.shutterstock.com,
somchai/www.shutterstock.com

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Ιούλιος 2014

ISBN 978-618-01-0111-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiu Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΑΝ ΦΟΡΤΙΕ

ΑΜΑΖΟΝΕΣ
Η ΧΑΜΕΝΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

*Μετάφραση:
Χρύσα Μπανιά*

*Για την αγαπημένη μου πεθερά
Σίρλεϊ Φορτιέ
1945-2013
γιατί έδειξε εμπρός στα πυρά
κουράγιο αντάξιο κάθε Αμαζόνας.*

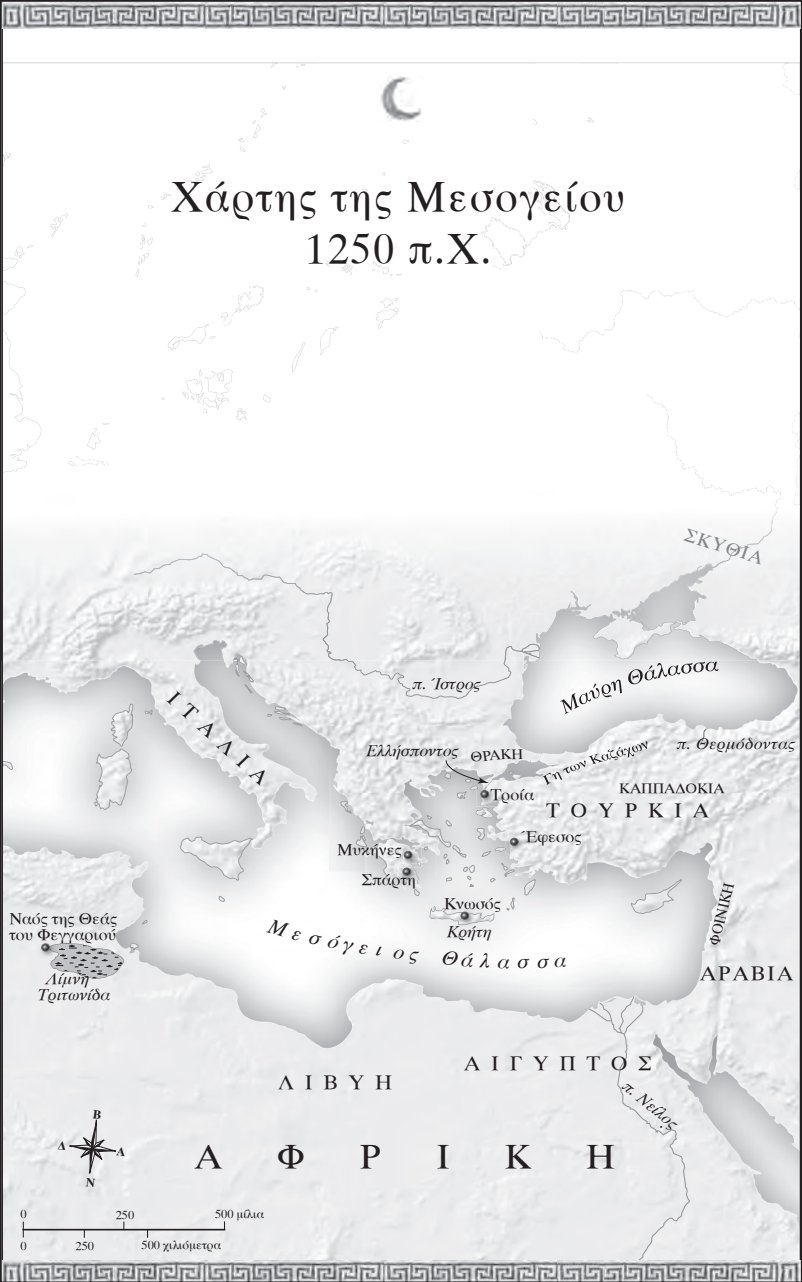
Αμαζόνες,

μυθική φυλή πολεμιστριών. Το όνομα σήμαινε γενικά «χωρίς μαστό» (μαζός, «μαστός») και σύμφωνα με τον θρύλο, «έκοβαν» ή «καυτηρίαζαν» τον δεξιό μαστό για να μην τις εμποδίζει να τοξεύουν... Οι Αμαζόνες χρησιμοποιήθηκαν ως απόδειξη της υπαρκτής μητριαρχίας στα προϊστορικά χρόνια. Αυτό δείχνει να αντικρούει ελκυστικά τις σύγχρονες ανδρικές προκαταλήψεις, μα παρερμηνεύει τη φύση του μύθου.

— ΚΛΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΟΞΦΟΡΔΗΣ

Όποιος ελέγχει το παρόν ελέγχει το παρελθόν.

— ΤΖΟΡΤΖ ΟΡΓΟΥΕΛ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΟΙ ΝΕΑΡΟΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΗΝ άσκηση της κωπηλασίας σε χρόνο ρεκόρ.

Ήταν ένα από τα σπάνια ηλιόλουστα πρωινά στην Οξφόρδη και η ομίχλη του ποταμού διαλυόταν μπροστά στην πλώρη, λες και η φύση περιέμενε ετούτη τη στιγμή, αυτό το πλήρωμα, για να αποκαλυφθεί επιτέλους.

Ο Χαζ ένιωθε ανίκητος καθώς επέστρεφε στο κολέγιο με τους συναθλητές του, διασχίζοντας το Κράιστ Τσερτς Μέντοου στο φως του ανατέλλοντος ηλίου. Ωστόσο, την αγαλλίασή του ανέκοψε ο θυρωρός του κολεγίου, που τον κάλεσε στο θυρωρείο μ' ένα απότομο νεύμα, μόλις οι νεαροί μπήκαν στην τετράγωνη αυλή. «Ήρθε αυτό για σας, κύριε». Ο θυρωρός έδειξε το αντικείμενο που βρισκόταν στον πάγκο της αλληλογραφίας με έναν αντίχειρα λεκιασμένο από μελάνι. «Δεν πάνε ούτε δέκα λεπτά. Ήμουν έτοιμος να καλέσω τον πρύτανη...»

«Τι είναι;» ρώτησε ο Χαζ και τεντώθηκε για να δει. «Και πού...;» Μα η φωνή του έσβησε μόλις συνειδητοποίησε τι περιείχε το καλάθι από λινάτσα: φωλιασμένο σ' ένα μαξιλαράκι και σκεπασμένο με μια κουβέρτα, κοιμόταν ένα μωρό.

Ο Χαζ δεν κατάφερε να βρει κάποια λέξη για να εκφράσει το ξαφνικό χάος στο μυαλό του. Φυσικά, είχε ξαναδεί βρέφη, μα δεν περίμενε ποτέ να βρει ένα τόσο μικρό πλάσμα στο υγρό θυρωρείο, ανάμεσα σε σάκους αλληλογραφίας και ξεχασμένες ομπρέλες.

«Μάλιστα, κύριε». Ο θυρωρός σήκωσε τα φουντωτά φρύδια του με αμήχανη συμπόνια. «Μα ίσως αυτό το γράμμα», είπε κι έδωσε στον νεαρό ένα φάκελο που ήταν στερεωμένος στο καλάθι με σπάγκο, «να σας δώσει την εξήγησή».

ΜΕΡΟΣ Ι

ΣΟΥΡΟΥΠΙΟ

*Μέρες εννιά μάς έδεροναν οι φοβεροί ανέμοι
μες στα ψαράτα πέλαγα· στις δέκα στα λημέρια
τω Λωτοφάγων ήρθαμε...
– ΟΜΗΡΟΥ, Οδύσσεια**

ΟΞΦΟΡΔΗ, ΑΓΓΛΙΑ
ΣΗΜΕΡΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΟ ΤΗΣ αφανή τρόπο η γιαγιά μου έκανε ό,τι μπορούσε ώστε να με οπλίσει για το μακελειό της ζωής. Οπλές που βροντούν, άρματα που τρέχουν, αρπακτικά αρσενικά... χάρη στη γιαγιά, τα είχα καταλάβει σχεδόν όλα μέχρι να κλείσω τα δέκα.

Αλίμονο όμως, ο κόσμος αποδείχτηκε τόσο αλλιώτικος από το ευγενές πεδίο της μάχης που είχα μάθει να προσδοκώ. Διακυβεύονται πράγματα ανάξια λόγου, οι άνθρωποι είναι γκριζοί και δειλοί· οι τέχνες της Αμαζόνας είναι μάταιες εδώ. Και φυσικά, τίποτε απ' όσα μου έμαθε η γιαγιά εκείνα τα ατέλειωτα απογέυματα με το τσάι μέντας και τα φανταστικά τέρατα δεν μπορούσε να με στηρίξει απέναντι στα ρεύματα και στους αντίθετους ανέμους της ακαδημαϊκής ζωής.

Το συγκεκριμένο απόγευμα του Οκτωβρίου –την ημέρα που άρχισαν όλα– σωριάστηκα από ένα απροσδόκητο ξέσπασμα ορ-

* Ομήρου, *Οδύσσεια*, Ραψωδία Ι, μετάφραση Αργύρη Εφταλιώτη, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα χ.χ. (Σ.τ.Μ.)

γής κατά τη διάρκεια μιας ακαδημαϊκής παρουσίασης. Με παρακίνηση του πανίσχυρου καθηγητή Βάντενμπος στην πρώτη σειρά, η επικεφαλής της συζήτησης πετάχτηκε πάνω και πέρασε ένα δειλό δάχτυλο από τον λαιμό της για να με ενημερώσει ότι είχα στη διάθεσή μου ακριβώς μηδέν λεπτά για να τελειώσω τη διάλεξή μου. Με το δικό μου ρολόι ήμουν απόλυτα συνεπής· ωστόσο, το ακαδημαϊκό μου μέλλον εξαρτάτο από την εύνοια αυτών των διακεκριμένων λογίων.

«Συμπερασματικά», έριξα μια κλεφτή ματιά στον καθηγητή Βάντενμπος, που καθόταν με χέρια και πόδια σταυρωμένα και με κοιτούσε πολεμόχαρα, «είναι ξεκάθαρο ότι, παρά τις γραφικές απεικονίσεις των ερωτικών συνηθειών τους, αυτοί οι Έλληνες συγγραφείς δεν είδαν ποτέ τις ατίθασες Αμαζόνες ως κάτι περισσότερο από πλασματικές, σχεδόν ερωτικές συντρόφους».

Ένας ψίθυρος ενθουσιασμού διέτρεξε το ακροατήριο. Είχαν γίνει όλοι μούσκεμα και είχαν μπει σκυθρωποί από τη βροχερή αυλή νωρίτερα, μα η διάλεξή μου είχε βάλει προφανώς ένα χεράκι για να ξεσπάνει τον χώρο.

«Παρ' όλα αυτά», έκανα νόημα στη συντονίστρια της συζήτησης για να τη βεβαιώσω ότι τελείωνα, «η επίγνωση ότι οι αιμοδιψείς πολεμιστρίες ήταν απλή φαντασία δεν εμπόδισε τους συγγραφείς μας να τις χρησιμοποιήσουν σε ιστορίες που προειδοποιούν σχετικά με τους κινδύνους της αχαλίνωτης γυναικειάς ελευθερίας. Γιατί;» Κοίταξα αργά το ακροατήριο προσπαθώντας να μετρήσω τους συμμάχους μου. «Γιατί αναγκάζονταν οι αρχαίοι Έλληνες να κρατούν τις συζύγους τους φυλακισμένες στο σπίτι; Δεν ξέρουμε. Σίγουρα όμως, η τρομολαγνεία γύρω από τις Αμαζόνες χρησίμευε για να δικαιολογήσει τη μισογυνία τους».

Μόλις έσβησε το χειροκρότημα, ο καθηγητής Βάντενμπος παρακάμπτοντας τη συντονίστρια της συζήτησης, σηκώθηκε και κοίταξε τριγύρω βλοσυρός, ισοπεδώνοντας με το βλέμμα και μόνο τα πολλά ενθουσιώδη χέρια που είχαν σηκωθεί. Έπειτα στράφηκε σ' εμένα με ένα μικρό αυτάρεσκο χαμόγελο στο σεβάσιμο πρόσωπό του. «Ευχαριστούμε, δόκτωρ Μόργκαν. Ανακαλύπτω

με χαρά ότι δεν είμαι πλέον ο πιο απαρχαιωμένος λόγιος στην Οξφόρδη. Ελπίζω, για το καλό σας, ότι μια μέρα η ακαδημία θα ξαναχρειαστεί τον φεμινισμό· εμείς οι υπόλοιποι, θα έλεγα με ανακούφιση, έχουμε τραβήξει τον δρόμο μας από καιρό κι έχουμε θάψει το παλιό τσεκούρι του πολέμου».

Παρότι η επίθεσή του ήταν μεταμφιεσμένη σε αστείο, ακούστηκε τόσο εξωφρενική, ώστε δε γέλασε κανείς. Ακόμα κι εγώ, παγιδευμένη πίσω από το βήμα, σοκαρίστηκα τόσο, ώστε δεν επιχείρησα να ανταπαντήσω. Ήμουν σίγουρη ότι το μεγαλύτερο μέρος του ακροατηρίου ήταν με το μέρος μου – κι όμως κανείς δεν τόλμησε να σηκωθεί και να με υπερασπιστεί. Η σιωπή ήταν τόσο απόλυτη, ώστε ακούγονταν αμυδρά οι σταγόνες της βροχής να χτυπούν στη χάλκινη οροφή.

Δέκα ταπεινωτικά λεπτά αργότερα, κατάφερα επιτέλους να δραπετεύσω από την αίθουσα διαλέξεων και να βρω καταφύγιο στην υγρή ομίχλη του Οκτωβρίου. Έσφιξα κι άλλο το σάλι γύρω από τους ώμους μου και προσπάθησα να φέρω στη φαντασία μου την τσαγιέρα που με περίμενε στο σπίτι... μα παρ' όλα αυτά ήμουν έξαλλη.

Ο καθηγητής Βάντενμπος δε με είχε συμπαθήσει ποτέ. Μάλιστα, μια ιδιαίτερα καθόβουλη αναφορά έλεγε ότι κάποτε είχε διασκεδάσει τους ομοτίμους του με μια φανταστική ιστορία στην οποία με απήγαν από την Οξφόρδη για να πρωταγωνιστήσω ως υπερηρωίδα κάποιας τηλεοπτικής σειράς. Η δική μου θεωρία ήταν ότι με χρησιμοποιούσε για να πλήξει την ανταγωνιστριά του, τη μέντορά μου Κάθριν Κεντ, πιστεύοντας ότι θα μπορούσε να εξασθενήσει τη θέση της, εξαπολύοντας επίθεση εναντίον των ευνοουμένων της.

Φυσικά, η Κάθριν με είχε προειδοποιήσει να μη δώσω άλλη διάλεξη για τις Αμαζόνες. «Αν συνεχίσεις σε αυτό το μονοπάτι της έρευνας», είχε πει απότομα όπως πάντα, «θα γίνεις ένα ακαδημαϊκό ψοφίμι».

Αρνήθηκα να την πιστέψω. Κάποια μέρα το θέμα θα έπιανε και ο καθηγητής Βάντενμπος θα προσπαθούσε να σβήσει τις φλό-

γες μονάχος του. Μακάρι να έβρισκα τον χρόνο να τελειώσω το βιβλίο μου ή, ακόμα καλύτερα, να πάρω στα χέρια μου τη *Historia Amazonum*. Άλλο ένα γράμμα στην Κωνσταντινούπολη, χειρόγραφο αυτή τη φορά, και ίσως επιτέλους θα άνοιγε η μαγική σπηλιά του Γκρίγκορ Ρέζνικ. Το χρωστούσα στη γιαγιά να προσπαθήσω.

Καθώς κατέβαινα βιαστικά τον μουσκεμένο δρόμο, με τον γιακά του πουκαμίσου μου όρθιο απέναντι στα στοιχεία της φύσης, ήμουν τόσο ανήσυχη, ώστε δεν πρόσεξα ότι με ακολουθούσαν, ώσπου ένας άνδρας με έφτασε στη διάβαση της Χάι Στριτ και πήρε το θάγγος να κρατήσει την ομπρέλα του πάνω από το κεφάλι μου. Έδειχνε καλοστεκούμενος εξηντάρης και δεν ήταν σε καμία περίπτωση ακαδημαϊκός· κάτω από το άψογο αδιάβροχό του διέκρινα ένα ακριβό κοστούμι και υποψιάστηκα ότι οι κάλτσες του ήταν ασορτί με τη γραβάτα.

«Δόκτωρ Μόργκαν», άρχισε να λέει με προφορά που προόδιε καταγωγή από τη Νότιο Αφρική. «Υπέροχη ομιλία. Έχετε λίγο χρόνο;» Έδειξε με το κεφάλι το Grand Café στην άλλη μεριά του δρόμου. «Να σας κεράσω ένα ποτό; Δείχνετε να το χρειάζεστε».

«Πολύ ευγενικό εκ μέρους σας», κοίταξα το ρολόι, «μα δυστυχώς έχω αργήσει για το επόμενο ραντεβού».

Και έλεγα την αλήθεια. Ήταν η εβδομάδα επιλογής νέων μελών στη λέσχη ξιφασκίας του πανεπιστημίου και είχα υποσχεθεί να περάσω στο τέλος της μέρας για να βοηθήσω στην επίδειξη του εξοπλισμού. Τελικά, η συμφωνία αποδείχτηκε βολική, καθώς είχα πολλή διάθεση να ορμήσω σε κάμπους φανταστικούς εχθρούς.

«Μάλιστα». Ο άνδρας συνέχισε να με ακολουθεί στον δρόμο, ενώ οι άκρες της ομπρέλας του χώνονταν στα μαλλιά μου. «Τι λέτε για αργότερα; Είστε ελεύθερη απόψε;»

Δίστασα. Τα μάτια του είχαν κάτι ανησυχητικό· ήταν ασυνήθιστα έντονα, είχαν μια κιτρινωπή απόχρωση κι έμοιαζαν λίγο με τα μάτια της κουκουβάγιας που κούρνιαζε πάνω στη βιβλιοθήκη στο γραφείο του πατέρα μου.

Αντί να στρίψω στη σκοτεινή και μάλλον έρημη Μάγκπαϊ Λέιν,

στάθηκα στη γωνία μ' ένα χαμόγελο που έλπιζα να μοιάζει φιλικό. «Συγγνώμη, πώς λέγεστε;»

«Τζον Λούντβιχ. Ορίστε...» Ο άνδρας άρχισε να ψάχνει στις τσέπες του για μια στιγμή κι έπειτα έκανε ένα μορφασμό. «Δεν έχω κάρτα. Δεν πειράζει. Έχω να σας κάνω μια πρόσκληση». Με κοίταξε μισοκλείνοντας τα μάτια με περίσκεψη, λες και ήθελε να βεβαιωθεί για την αξία μου. «Το ίδρυμα για το οποίο δουλεύω έχει κάνει μια πολύκροτη ανακάλυψη». Σταμάτησε συνοφρυωμένος, προφανώς γιατί ένιωθε άβολα που μιλούσαμε σε δημόσιο χώρο. «Είστε σίγουρη ότι δεν μπορώ να σας κεράσω κάτι;»

Παρά τους αρχικούς δισταγμούς μου, άθελά μου ένιωσα την περιέργεια να με κεντρίζει. «Θα μπορούσαμε να συναντηθούμε αύριο;» πρότεινα. «Για ένα γρήγορο καφέ;»

Ο κύριος Λούντβιχ έριξε μια ματιά σε μερικούς σκυφτούς περαστικούς κι έπειτα έγειρε προς το μέρος μου. «Αύριο», απάντησε με φωνή που είχε χαμηλώσει σε έναν εμπιστευτικό ψίθυρο, «εμείς οι δύο θα είμαστε καθ' οδόν για το Άμστερνταμ». Όταν είδε το σοκ στην έκφρασή μου, είχε το θράσος να χαμογελάσει. «Στην πρώτη θέση».

«Μάλιστα!» Έσκυψα για να απομακρυνθώ από την ομπρέλα και άρχισα να περπατώ στη Μάγκπαϊ Λέιν. «Καλή σας μέρα, κύριε Λούντβιχ...»

«Περιμένετε!» Με ακολούθησε στο στενό δρομάκι και με έφτασε εύκολα στο ανώμαλο πεζοδρόμιο. «Μιλώ για μία ανακάλυψη που θα ξαναγράψει την Ιστορία. Μια ολοκαίνουργια ανασκαφή, απόλυτα εμπιστευτική, και μαντέψτε: θα θέλαμε να ρίξετε μια ματιά».

«Γιατί εγώ; Δεν είμαι αρχαιολόγος. Είμαι φιλόλογος. Όπως θα ξέρετε σίγουρα, η φιλολογία δεν έχει σχέση με το σκάψιμο αλλά με την ανάγνωση και την αποκρυπτογράφηση...»

«Ακριβώς!» Ο κύριος Λούντβιχ άρχισε να σκαλίζει τις τσέπες στις οποίες δεν είχε καταφέρει να βρει την επαγγελματική του κάρτα και ανέσυρε μια τσαλακωμένη φωτογραφία. «Χρειαζόμαστε κάποιον που να καταλαβαίνει τι είναι αυτό».

Ακόμα και στο σκοτάδι της Μάγκλαϊ Λέιν κατάφερα να δω ότι η φωτογραφία έδειχνε μια επιγραφή σε κάτι που έμοιαζε με αρχαίο τοίχο από γύψο. «Πού τραβήχτηκε αυτή η φωτογραφία;»

«Δεν μπορώ να σας το πω, αν δε συμφωνήσετε να έρθετε». Ο κύριος Λούντβιχ έκανε ένα βήμα προς το μέρος μου και χαμήλωσε τη φωνή με μυστικοπάθεια. «Βλέπετε, έχουμε βρει αποδείξεις ότι οι Αμαζόνες υπήρξαν στ' αλήθεια».

Η έκπληξή μου ήταν τόση, ώστε παραλίγο να βάλω τα γέλια. «Δεν μπορεί να σοβαρολογείτε...»

Ο κύριος Λούντβιχ ίσιωσε τη ράχη του απότομα. «Με συγχωρείτε, αλλά σοβαρολογώ». Άνοιξε τα μπράτσα του, μαζί με την ομπρέλα, σαν να ήθελε να δείξει το μέγεθος του ζητήματος. «Αυτός είναι ο τομέας σας. Το πάθος σας. Έτσι δεν είναι;»

«Ναι, αλλά...» Έριξα μια ματιά στη φωτογραφία, χωρίς να μένω απαθής στην έλξη της. Περίπου κάθε έξι μήνες έβρισκα ένα άρθρο σχετικά με κάποιον αρχαιολόγο που ισχυριζόταν ότι είχε βρει έναν αυθεντικό τάφο Αμαζόνων ή ακόμα και τη θρυλική πόλη των γυναικών: τη Θεμίσκυρα. Τα άρθρα τιτλοφορούνταν συνήθως ΝΕΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟΔΕΙΚΝΥΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΩΝ AMAZONΩΝ, κι εγώ τα διάβαζα πάντα με προσμονή, μόνο και μόνο για να απογοητευτώ. Ωραία, άλλος ένας ανεμοδαρμένος πεισματάρης με αδιάβροχο και κουκούλα είχε περάσει όλη του τη ζωή χτενίζοντας την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, αναζητώντας γυναίκες που θάφτηκαν με όπλα και άλογα. Και ναι, κατά περιστάσεις ίσως έβρισκε ίχνη μιας προϊστορικής φυλής που δεν εμπόδιζε τις γυναίκες να ιππεύουν και να οπλοφορούν. Ωστόσο, ο ισχυρισμός ότι αυτές οι γυναίκες είχαν ζήσει σε μια κοινωνία Αμαζόνων χωρίς άνδρες, που κατά καιρούς συγκρούσαν με τους αρχαίους Έλληνες σε θεαματικές μάχες... ήταν σαν να βρίσκει κανείς τον σκελετό ενός δεινοσαύρου και να υποθέτει ότι οι δράκοι των παραμυθιών που πετούσαν φλόγες από το στόμα κάποτε υπήρξαν.

Ο κύριος Λούντβιχ με κοίταξε με τα κουκουβαγίσια μάτια του. «Θέλετε στ' αλήθεια να πιστέψω ότι αφού περάσατε, πόσα, εν-

νέα χρόνια ερευνώντας τις Αμαζόνες, δεν υπάρχει ούτε ένα τόσο δα κομματάκι της Νταϊάνα Μόργκαν που να θέλει να αποδείξει ότι υπήρξαν στ' αλήθεια;» Έγνεψε προς τη φωτογραφία που μου είχε δείξει. «Αυτό που βλέπετε είναι ένα αλφάβητο των Αμαζόνων που δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί ως τώρα και καταλάβετε το: δίνουμε σ' εσάς την ευκαιρία να γίνετε η πρώτη ακαδημαϊκός που θα δοκιμάσει να το κάνει. Άλλωστε, θα σας αποζημιώσουμε γενναϊόδωρα για τον χρόνο σας. Πέντε χιλιάδες δολάρια για δουλειά μιας εβδομάδας...»

«Ένα λεπτό», τον διέκοψα. Τα δόντια μου είχαν αρχίσει να χτυπάνε από το κρύο και το σοκ. «Τι σας κάνει τόσο σίγουρο ότι η επιγραφή έχει την παραμικρή σχέση με τις Αμαζόνες;» Κούνησα τη φωτογραφία μπροστά του. «Μόλις μου είπατε ότι δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί...»

«Αχά!» Ο κύριος Λούντβιχ έδειξε τη μύτη μου, αγγίζοντάς τη σχεδόν. «Αυτόν ακριβώς τον έξυπνο τρόπο σκέψης ψάχνουμε. Ορίστε...» Έβαλε το χέρι σε μια εσωτερική τσέπη και μου έδωσε ένα φάκελο. «Το εισιτήριό σας. Φεύγουμε από το Γκάτγουικ αύριο το απόγευμα. Θα τα πούμε στην πύλη επιβίβασης».

Αυτό ήταν. Χωρίς καν να περιμένει την αντίδρασή μου, ο κύριος Λούντβιχ απλώς μου γύρισε την πλάτη, απομακρύνθηκε και εξαφανίστηκε μέσα στην κίνηση της Χάι Στριτ, χωρίς να κοιτάξει πίσω του ούτε μία φορά.

*Γύρ' απ' την όμορφη Σελήνη τ' άστρα
γοργά τη φεγγερή θωριά τους κρύβουν,
σαν ολόγιομη λάμψη απ' τον αιθέρα
στη γην (ακέρηα επάνω).*
– ΣΑΠΦΩ*

ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ σχολής είχαν μαζευτεί για ποτό στην κοινή αίθουσα, όταν έφτασα. Επειδή είχα τρέξει σαν τρελή στη λέσχη ξιφασκίας, δεν είχα προλάβει να φρεσκαριστώ και μόλις μπήκα, άκουσα μερικά πνιχτά σχόλια για τη Μις Αμερική που άργησε ξανά στο δείπνο. Μα εγώ απλώς χαμογέλασα κι έκανα ότι δεν τους άκουσα. Δεν είχαν ιδέα: μπορεί να ήμουν στη βιβλιοθήκη, σκυμμένη σε κωματώδη κατάσταση πάνω από ένα αρχαίο χειρόγραφο σε κάποια σκονισμένη γωνία – μία απολύτως βάσιμη δικαιολογία για να εμφανιστεί κανείς, όπως έκαναν πολύ συχνά και οι ίδιοι, τη λάθος στιγμή, στο λάθος σημείο, σαν να είχε βγει κατευθείαν από την Αναγέννηση.

Δυστυχώς, ήμουν σίγουρη ότι ο τίτλος «Μις Αμερική» δεν προοριζόταν για κομπλιμέντο. Ενώ ήταν αλήθεια ότι ήμουν μισό κεφάλι ψηλότερη από τους περισσότερους και διέθετα –όπως σχολίαζε ο πατέρας μου κάθε φορά που έλυνα τις ξανθές μπούκλες μου– μία απατηλά αγγελική εμφάνιση, το παρατσούκλι ήταν σχεδόν σίγουρα ένα σχόλιο για την ανατροφή μου ή, ίσως, την έλλει-

* Σαπφούς, *Άπαντα*. Κριτική έκδοση και έμμετρη μετάφραση Παναγή Λεκατσά. Αριθμ. 171, Βιβλιοθήκη «Πατύρου», Επιστημονική Εταιρεία των Ελληνικών Γραμμάτων Πάπυρος, εν Αθήναις 1938. (Σ.τ.Ε.)

ψή της. Όλα έδειχναν ότι δεν μπορούσα να ξεφύγω από το γεγονός ότι η μητέρα μου ήταν Αμερικανίδα και ότι το λεξιλόγιό της κυριαρχούσε στο σπίτι της παιδικής μου ηλικίας. Αν και ο πατέρας μου ήταν εκατό τοις εκατό Βρετανός κι εγώ είχα μεγαλώσει μεταξύ Βρετανών, μερικές φορές οι αμερικανικές εκφράσεις μου έρχονταν πιο φυσικά. Προφανώς, κάποια ανώτερα μέλη της σχολής με είχαν ακούσει να χρησιμοποιώ αμερικανικές λέξεις αντί για βρετανικές –ή ίσως ακόμα με είχαν δει να τρέχω έξω από το κολέγιο με μοναδικό σκοπό τη μάλλον «χυδαία» επιθυμία να διατηρώ τη φόρμα μου– και είχαν αποφασίσει αμέσως ότι δεν ήταν απαραίτητη η περαιτέρω έρευνα της προσωπικότητάς μου.

«Νταϊάνα!» Η μέντοράς μου, Κάθριν Κεντ, μου έγνεψε ανυπόμονα καλώντας με κοντά της. «Πώς πήγε η διάλεξη;»

Ο τρόπος της ήταν όπως πάντα καταταξιστικός. Με έπιασε εξάπινής κι ένιωσα το θάρρος μου να τρέχει να κρυφτεί. «Καθόλου άσχημα. Μάλιστα, είχε αρκετό κόσμο».

«Θύμισέ μου το θέμα σου;»

«Κοιτάξτε...» Προσπάθησα να χαμογελάσω. Δεν υπήρχε ασφαλής τρόπος να εκφράσω το γεγονός ότι είχα αγνοήσει τη συμβουλή της. «Βιαζόμουν λιγάκι...»

Τα μάτια της Κάθριν Κεντ έγιναν δυο σχισμές. Σ' ένα πρόσωπο σηματομεμένο από πνευματική πειθαρχία και πλαισιωμένο από μαλλιά τόσο κοντοκομμένα, ώστε μπορούσε κάποιος λανθασμένα να τα θεωρήσει άποψη της μόδας, τα μάτια της είχαν πάντα απίστευτη ζωντάνια κι ένα σπάνιο, πυρακτωμένο τριχουάζ χρώμα, σαν κρύσταλλα δεμένα με κασσίτερο. Πολύ συχνά άστραφταν ενοχλημένα, μα εγώ είχα αρχίσει να το εκτιμώ αυτό ως τον φυσικό τρόπο αλληλεπίδρασής της με άτομα που στην πραγματικότητα είχαν κερδίσει τον σεβασμό της.

Εκείνη τη στιγμή ένα κύμα ενθουσιασμού διέτρεξε τον χώρο. Ανακουφισμένη που είδα την Κάθριν να αποσπάται για μια στιγμή, γύρισα να δω ποιος είχε καταφέρει να φτάσει ακόμα πιο αργά από μένα και εντούτοις να τον υποδέχονται όλοι με ανοιχτές αγκάλες.

Μα βέβαια. Ο Τζέιμς Μόουσλεϊν.

«Εδώ!» Το χέρι της Κάθριν σηκώθηκε ξανά, με την ανυπόμονη κίνηση που δε σήκωνε ποτέ άρνηση.

«Κέιτ». Ο Τζέιμς χαιρέτησε τη μεγάλη κυρία με τη χειροαφία που εκείνη περιέμενε. «Σ' ευχαριστώ για την κριτική στο *Quarterly*. Είμαι σίγουρος ότι δεν την αξίζω». Μόνο τότε με πρόσεξε. «Α, γεια σου, Μοργκ. Δε σε είδα».

Κανένα πρόβλημα από πλευράς μου. Γιατί κάθε φορά που ο Τζέιμς Μόουσλεϊν έμπαινε σ' ένα χώρο, χρειαζόμουν πάντα μερικά λεπτά για να ελέγξω τον μετωπιαίο λοβό μου. Στην ώριμη και υπεύθυνη ηλικία των είκοσι οκτώ, τρώμαζα όταν έπιανα τον εαυτό μου να πασχίζει να βρει ένα ψήγμα επιτήδευσης και –νάτι ακόμα πιο οδυνηρό– ήμουν σχετικά σίγουρη ότι οι πάντες γύρω μου πρόσεχαν τα ροδαλά μου μάγουλα κι έβγαζαν ακριβώς το σωστό συμπέρασμα.

Για ακαδημαϊκός, ο Τζέιμς αποτελούσε ασυνήθιστα ελκυστικό δείγμα. Είχε με κάποιο τρόπο καταφέρει να αφηγήσει το παλαιό ρητό ότι όποιος είναι πρώτος στο μυαλό καταλήγει αναπόφευκτα τελευταίος στην ομορφιά. Αν και γεμάτο με περισσότερη από τον μέσο όρο φαιά ουσία, το κεφάλι του ήταν στεφανωμένο με άφθονα καστανά μαλλιά κι ακόμα και στα τριάντα τρία του το πρόσωπό του παρέμενε ένα άψογο αγγείο αγορίστικης γοητείας. Σαν να μην έφτανε αυτό, ο πατέρας του, λόρδος Μόουσλεϊν, ήταν ιδιοκτήτης μιας από τις καλύτερες συλλογές αρχαίας γλυπτικής στη χώρα. Με άλλα λόγια, απ' όλους τους άνδρες που είχα γνωρίσει, ο Τζέιμς παρέμενε ο μόνος που ήταν περισσότερο πρίγκιπας παρά βάτραχος.

«Η Νταϊάνα έδωσε μια διάλεξη σήμερα», τον ενημέρωσε η καθηγήτρια Κεντ. «Ακόμα προσπαθώ να της αποσπάσω τον τίτλο».

Ο Τζέιμς μου έριξε μια λοξή ματιά γεμάτη σημασία. «Άκουσα ότι πήγε καλά».

Ευγνώμων για τη διάσωση, γέλασα και σκούπισα μια σταγονίτσα από τον κρόταφό μου. Ήταν ιδρώτας από τη μάσκα της ξιφασκίας, παγιδευμένος ακόμα στα μαλλιά μου, μα έλπιζα ότι ο

Τζέιμς θα τον περνούσε για σημάδι πρόσφατου ντους. «Πολύ ευγενικό εκ μέρους σου. Τι νέα εσύ; Έλαβες κι άλλο αυτοκτονικό ραβασάκι από κάποια φοιτήριά σου;»

Εκείνη τη στιγμή χτύπησε το καμπανάκι για το δείπνο και κατευθύνθηκαν όλοι προς την πόρτα της κοινής αίθουσας. Η συζήτηση διεκόπη προσωρινά, καθώς η μικρή πομπή μας άρχισε να κατεβαίνει, διέσχισε την πίσω αυλή κάτω από το ψιλόβροχο και μπήκε στη μεγάλη αίθουσα του κολεγίου σε σοβαρά ζευγάρια.

Οι φοιτητές σηκώθηκαν από τους πάγκους καθώς ανεβαίναμε τον διάδρομο προς την Υψηλή Τράπεζα, που κούρνιαζε σ' ένα βάθρο στο πίσω μέρος της σάλας, κι όταν κάθισα στην καρέκλα που προοριζόταν για μένα, είχα απόλυτη συναίσθηση ότι όλα τα μάτια είχαν καρφωθεί πάνω μου. Ή, το πιθανότερο, ήταν καρφωμένα στον Τζέιμς, που καθόταν δίπλα μου κι έδειχνε απίστευτα όμορφος και πολύ άνετος με τον μαύρο μανδύα του, μοιάζοντας με πρίγκιπα της αυλής των Τυδώρ.

«Γέλα λιγάκι, κορίτσι μου», είπε μέσα από τα δόντια του, ενώ ο οικονόμος σέρβιρε κρασί. «Έμαθα από άριστη πηγή ότι η ομιλία σου σήμερα πήγε μια χαρά».

Τον κοίταξα γεμάτη ελπίδα. Κατά γενική ομολογία, ο Τζέιμς ήταν ακαδημαϊκός αστέρας, με κατάλογο δημοσιεύσεων που έκανε τους περισσότερους ομότιμους του να μοιάζουν με μικρά φεγγάρια καταδικασμένα σε τροχιές που αργοπέθαιναν. «Τότε γιατί δεν είπε κανείς τίποτα;»

«Σαν τι;» Ο Τζέιμς άρχισε να τρώει το ορεκτικό με ευχαρίστηση. «Τους επιτίθεσαι με ιδρωμένες πολεμίστριες που φορούν γούνινες μπότες και αποκαλυπτικές πανοπλίες. Ακαδημαϊκοί είναι, για όνομα του Θεού. Να είσαι ευχαριστημένη που δεν είχαμε κανένα έμφραγμα».

Γέλασα μέσα στη χαρτοπετσέτα. «Έπρεπε να παρουσιάσω διαφάνειες. Μπορεί να απαλασσόμασταν επιτέλους από τον καθηγητή Βάντενμπους».

«Μοργκ». Ο Τζέιμς με κοίταξε με μάτια που έλεγαν ότι έβλεπα μόνο την κορυφή των σκέψεών του. «Ξέρεις ότι ο καθηγητής

Βάντενμπος είναι τετρακοσίων ετών. Ήταν εδώ πολύ πριν έρθουμε εμείς και θα είναι εδώ για πολύ καιρό αφότου καταλήξουμε στα θυμαράκια. Σταμάτα να τον πειράζεις».

«Έλα τώρα!»

«Σοβαρολογώ». Για μία ακόμα φορά η απαλή καστανή ματιά του Τζέιμς έκοψε στη μέση τα αστεία μας. «Έχεις πολύ μεγάλο ταλέντο, Μοργκ. Το εννοώ. Μα το ταλέντο δεν αρκεί για να επιτύχεις εδώ». Χαμογέλασε, ίσως για να απαλύνει την κριτική του. «Άκου τον έμπειρο μάγιστρα: μην ξαναφτιάξεις σούπα βράζοντας παλιά κόκαλα από Αμαζόνες». Με αυτό το σχόλιο σήκωσε το ποτήρι του κρασιού για μια συνωμοτική πρόποση, αλλά θα μπορούσε να έχει πετάξει το περιεχόμενό του στο πρόσωπό μου.

«Μάλιστα». Κατέβασα τα μάτια για να κρύψω τη στενοχώρια μου. Αυτά τα λόγια δεν ήταν καινούργια για μένα, μα όταν τα άκουσα από κείνον, χτύπησαν ίσια στην καρδιά μου. «Κατάλαβα».

«Ωραία». Ο Τζέιμς στροβίλισε το κρασί μερικές φορές πριν το πιει. «Νεαρή ηλικία», ήταν η τελική ετυμηγορία, καθώς κατέβαζε το ποτήρι. «Ανεπαρκής σύνθεση. Τι ηλίθια σπατάλη».

Ο Τζέιμς κι εγώ είχαμε γεννηθεί πολύ κοντά, μα σε δύο εντελώς διαφορετικούς κόσμους. Οι μόνες φορές που εμείς οι θνητοί βλέπαμε την οικογένεια Μόουσεϊν ήταν όταν τα ακριβά αυτοκίνητα με τα φιμέ τζάμια περνούσαν υπερβολικά γρήγορα από το ήσυχο χωριό μας και σταματούσαν μερικά δευτερόλεπτα μέχρι να ανοίξει η αυτόματη πύλη που οδηγούσε στο ατέλειωτο δρομάκι ως το σπίτι τους. Αυτό και, κάπου κάπου, μέσα από τη λόχμη των βάτων που περικύκλωνε εκείνη την ιδιωτική Εδέμ, η φευγάlea εικόνα απόμακρων ανθρώπων που έπαιζαν κρόκετ ή τένις στο γκαζόν της έπαυλης, ενώ το γέλιο τους το έπαιρνε το αεράκι σαν το άδειο περιτύλιγμα μιας καραμέλας.

Παρότι όλη η πόλη ήξερε το όνομα και την ηλικία των παιδιών του λόρδου και της λαίδης Μόουσεϊν, εκείνα ήταν τόσο μακριά από εμάς όσο οι ήρωες ενός βιβλίου. Επειδή πήγαιναν όλα εσωτερικά σε σχολεία –στα καλύτερα της χώρας, φυσικά– ο νεαρός κύριος Τζέιμς και οι αδελφές του δεν ήταν ποτέ παρόντες κατά

τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς και μάλλον περνούσαν σχεδόν όλες τις διακοπές τους με φίλους από το σχολείο σε απόμακρα κάστρα στη Σκοτία.

Αν και δεν ήταν τίποτα περισσότερο από μια σφαίρα πυρρόξανθων μαλλιών στο πρώτο στασίδι στη λειτουργία των Χριστουγέννων κάθε χρόνο, ο γιος και κληρονόμος του λόρδου Μόουσλεϊν είχε ζήσει μια πληρέστατη ζωή στις δικές μου ονειροπολήσεις. Όποτε έβγαينا για κυριακάτικη βόλτα με τους γονείς μου –για λίγο και με τη γιαγιά– χοροπηδούσα πιο μπροστά μέσα στο δάσος, ελπίζοντας να τον συναντήσω πάνω στο άλογό του, με την κάπα που φανταζόμουν να ανεμίζει απαλά στο αεράκι... όμως ήξερα καλά ότι έλειπε στο Ίτον και αργότερα στην Οξφόρδη κι ότι εκεί τριγύρω δεν υπήρχε κανείς εκτός από μένα και τις ασήμαντες ιδέες μου.

Μα δεν ήμουν εντελώς μόνη στον φανταστικό μου κόσμο. Για όσο καιρό θυμάμαι, η μητέρα μου λαχταρούσε να έρθει κοντά στην οικογένεια Μόουσλεϊν, αφού στο κάτω κάτω ήμαστε γείτονες. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, το γεγονός ότι ο πατέρας μου ήταν ο διευθυντής του τοπικού σχολείου θα έπρεπε να μας έχει κατατάξει μεταξύ των ευυπόληπτων κατοίκων και συνεπώς να μας έχει κάνει ορατούς από το αρχοντικό πάνω στον λόφο. Μα αφού πέρασε το μεγαλύτερο μέρος του έγγαμου βίου της περιμένοντας εις μάτην μια πρόσκληση σε δείπνο με το ανάγλυφο οικόσημο στην κορυφή του επιστολόχαρτου, κάποια στιγμή αναγκάστηκε να παραδεχτεί ότι ο λόρδος και η λαίδη μας ζούσαν με αρκετά διαφορετικό κοινωνικό αλγόριθμο απ' ό,τι η ίδια.

Παρέμενε ανέκαθεν μυστήριο για μένα το γιατί η μητέρα μου –καθαρόαιμη Αμερικανίδα καθώς ήταν– δεν ξεπέρασε ποτέ τη λαχτάρα για το γλυκό αρχοντικό, ακόμα κι ύστερα από τόσες πικρές απογοητεύσεις. Για χρόνια ήταν εθελόντρια στα φιλανθρωπικά έργα της μιλαΐδης, ελπίζοντας σε αναγνώριση· για χρόνια κλάδευε σχολαστικά τα έξι μέτρα του φράχτη με τα λιγούστρα που τύχαινε να χωρίζει το πιο απομακρυσμένο κομμάτι του πάρκου του αρχοντικού από το περιβόλι με τα λάχανα στην πίσω αυλή μας... όλα αυτά για το τίποτα.

Όταν μετακόμισα στην Οξφόρδη για το διδακτορικό μου, ήμουν τόσο βέβαιη ότι και οι δύο είχαμε γιατρευτεί από καιρό από την άκαρπη ανοησία μας, ώστε μου πήρε πάνω από ένα χρόνο να καταλάβω το μυστικό σχέδιο πίσω από τις επισκέψεις της περίπου κάθε είκοσι μέρες και την επιμονή της να ανακαλύψουμε μαζί τα θαύματα της πόλης.

Είχαμε ξεκινήσει βλέποντας όλα τα κολέγια, και μάλιστα είχαμε περάσει καλά, όπως παλιά. Η μητέρα μου δε χόρταινε ποτέ τις γοθθικές αυλές και τα περιστύλια, τόσο διαφορετικά από το περιβάλλον στο οποίο είχε μεγαλώσει. Όποτε νόμιζε ότι δεν κοιτούσα, την έβλεπα να σκύβει και να βάζει κρυφά στην τσάντα της μικρά αναμνηστικά –ένα βότσαλο, ένα μολύβι αφημένο σε κάποιο πέτρινο σκαλοπάτι, ένα κλαδάκι θυμάρι από έναν κήπο με βότανα– κι ένιωθα ντροπή σχεδόν σαν καταλάβαινα ότι, ύστερα από τόσα χρόνια, εξακολουθούσα να γνωρίζω ελάχιστα απ' όσα συνέβαιναν στον εσωτερικό της κόσμο.

Μετά την περιοδεία μας στα κολέγια, αρχίσαμε να πηγαίνουμε σε κοντσέρτα και καλλιτεχνικά γεγονότα, αλλά και σε κανένα αθλητικό αγώνα πού και πού. Η μητέρα μου ανέπτυξε ξαφνικά ένα αφύσικο ενδιαφέρον για το κρίκετ, έπειτα το ράγκμπι και μετά το τένις. Εκ των υστέρων, φυσικά, έπρεπε να είχα καταλάβει ότι το φαινομενικά αυθόρμητο κυνήγι ήταν κατά μεγάλο μέρος κομμάτι μιας εκστρατείας που είχε ανέκαθεν ένα και μοναδικό στόχο.

Τον Τζέιμς.

Για κάποιο λόγο δεν κατάλαβα ποτέ πόσο συστηματικές ήταν οι βόλτες μας στην πόλη και πόσο αποφασισμένη έδειχνε η μητέρα μου να σχεδιάζει τις διαδρομές εκ των προτέρων και να τις ακολουθούμε ανεξαρτήτως καιρού... μέχρι τη μέρα που με άρπαξε τελικά από τον αγκώνα και αναφώνησε, σαν σταυροφόρος που επιτέλους έρχεται πρόσωπο με πρόσωπο με το άγιο δισκοπότηρο: «*Να τον!*»

Και πράγματι τον είδα μπροστά μας: έβγαινε από το βιβλιοπωλείο Μπλάκγουελ στην Μπρόουντ Στριτ, προσπαθώντας να ισορ-

ροπήσει μια στοιβιά βιβλία κι έναν καφέ. Δε θα τον αναγνώριζα ποτέ αν δεν ήταν η μητέρα μου, μα από την άλλη εγώ δεν είχα περάσει την τελευταία δεκαετία προσπαθώντας να ενημερωθώ για τη διαδικασία ωρίμανσης του στόχου μας με κιάλια και κουτσομπολιόστικα περιοδικά. Για μένα ο Τζέιμς Μόουσλεϊν παρέμενε ακόμα ένας έφηβος πρίγκιπας σε κάποιο μαγεμένο δάσος, ενώ εκείνος που έβγαινε από το βιβλιοπωλείο ήταν ένας άνδρας με τέλειες αναλογίες – ψηλός και αθλητικός, αν και εντελώς απροετοίμαστος για την ενέδρα που τον περίμενε.

«Τι σύμπτωση!» Η μητέρα μου διέσχισε την Μπρόουντ Στριτ και του έκοψε τον δρόμο προτού εκείνος προλάβει να τη δει. «Δεν ήξερα καν ότι βρισκασαι στην Οξφόρδη. Μάλλον δε θα αναγνωρίζεις την Νταϊάνα...»

Μόνο τότε συνειδητοποίησε η μητέρα μου ότι δεν ήμουν ακριβώς δίπλα της και γύρισε για να μου κάνει έναν εύγλωττο μορφασμό. Δεν ήμουν ποτέ άβουλο πλάσμα, μα ο πανικός της ξαφνικής συνειδητοποίησης ότι τόσο καιρό κυνηγούσαμε *ακριβώς* αυτό, παραλίγο να με κάνει να γυρίσω και να το βάλω στα πόδια.

Παρότι ο Τζέιμς δεν έβλεπε την πελιδνή έκφρασή της, προφανώς πρόσεξε το φρενήρες νεύμα της και τη δική μου συντετριμμένη συμπεριφορά. Μόνο κάποιος ασυνήθιστα αργός δε θα είχε καταλάβει την κατάσταση αμέσως, μα προς τιμήν του ο Τζέιμς μας χαιρέτησε με απαράμιλλη εγκαρδιότητα. «Λοιπόν, σου αρέσει η Οξφόρδη;» με ρώτησε προσπαθώντας ακόμα να ισορροπήσει τον καφέ του πάνω στα βιβλία. «Με συγχωρείς, θα μου ξαναπαείς το όνομά σου;»

«Νταϊάνα Μόργκαν», απάντησε η μητέρα μου. «Όπως λέμε λαίδη Νταϊάνα. Ορίστε, θα σου το γράψω». Έβαλε το χέρι στην τσάντα κι έβγαλε ένα κομμάτι χαρτί, αγνοώντας τις σκουντιές και το ικετευτικό μουρμουρητό μου. «Και το κολέγιό της, φυσικά...»

«Μαμά!» Χρειάστηκα όλη τη δύναμη της θέλησής μου για να την εμποδίσω να σημειώσει και τον αριθμό του τηλεφώνου μου, κι εκείνη έγινε έξαλλη μαζί μου, γιατί την τράβηξα να φύγουμε προτού εξαντλήσει την ξεδιάντροπη φλυαρία της.

Όπως ήταν αναμενόμενο, ύστερα από αυτό δεν ξαναείδαμε ούτε ίχνος της παρουσίας του Τζέιμς. Κατά πάσα πιθανότητα, δε θα τον ξανασυναντούσα ποτέ, αν δεν ήταν η Κάθριν Κεντ. Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα του επόμενου χρόνου, με κάλεσε να τη συνοδέψω σε μια δεξίωση στο Μουσείο Ασμόλιαν – μια δεξίωση που, όπως αποδείχτηκε, γινόταν προς τιμήν μιας πρόσφατης δωρεάς αρχαίων τεχνουργημάτων από τη Συλλογή της Έπαυλης Μόουσεϊν.

«Έλα!» είπε τραβώντας με από ένα έξοχο άγαλμα της Αιγύπτιας θεάς Ίσιδας και ανοίγοντας δρόμο μέσα από το επίλεκτο πλήθος. «Θέλω να σε συστήσω. Η οικογένεια Μόουσεϊν είναι πολύ χρήσιμη». Γυναίκα που διέθετε ελάχιστη υπομονή, η Κάθριν είχε τελειοποιήσει την τέχνη να εφορμά σε μια συνομιλία και να ξεγλιστράει με τη λεία της. «Τζέιμς! Να σου συστήσω την Νταϊάνα. Ιδιαίτερα ταλαντούχα. Θέλει να μάθει ποιος αποχρωμάτισε την Ίσιδά σας».

Αφού παραλίγο να πνιγεί με τη σαμπάνια του, ο Τζέιμς γύρισε προς το μέρος μας, δείχνοντας τόσο βασανιστικά όμορφος με κοστούμι και γραβάτα, ώστε οι αλλοτινές φαντασιώσεις μου επέστρεψαν καλπάζοντας στη στιγμή.

«Εγώ απλώς τη θαύμαζα», έσπευσα να πω. «Όποιος τη βρήκε και την έφερε στην Αγγλία, θα πρέπει να έπεσε θύμα της μεγάλης κατάρας του φαραώ».

«Ήταν ένας πρόγονός μου. Ο πρώτος λόρδος Μόουσεϊν». Είχα μείνει άναυδη, γιατί ο Τζέιμς έδειχνε να έχει ξεχάσει εντελώς την προηγούμενη συνάντησή μας. Μάλιστα, το χαμόγελό του υπαινισσόταν ότι ήμουν ακριβώς ο τύπος της γυναίκας που έλπιζε να γνωρίσει εκείνο το βράδυ. «Πέθανε γαλήνια στον ύπνο του στα ενενήντα δύο. Εμείς, τουλάχιστον, έτσι θέλουμε να πιστεύουμε». Έσφιξε το χέρι μου και δε βιάστηκε να το αφήσει. «Χαίρω πολύ».

«Ξέρεις», τράβηξα το χέρι διαστακτικά, «γνωριστήκαμε πέρυσι. Έξω από τα Μπλάκγουελ». Μόλις ξεστόμισα αυτά τα λόγια, η ύπουλη ειλικρίνειά μου με έκανε να μορφάσω. Τα γρανάζια στο μυαλό του Τζέιμς χρειάστηκαν ελάχιστα δευτερόλεπτα για

να μπουν στη θέση τους και η διαδικασία δεν ήταν ωραίο θέαμα.

«Σωστά», είπε αργά. «Σωστά, σωστά...»

Μα η λέξη που έγραφαν τα καστανά μάτια του ήταν ακριβώς η αντίθετη.

Πράγματι, τους επόμενους μήνες, κάθε φορά που συναντιόμασταν για καφέ –πάντα υπό την προτροπή της Κάθριν Κεντ– η πρώτη ερώτηση του Τζέιμς «Τι κάνει η μητέρα σου;» όριζε τον τόνο της κουβέντας και μου θύμιζε γιατί ο καφές μας δε γινόταν ποτέ φαγητό. Ήταν περιποιητικός, εννοείται, και κάπου κάπου μου έριχνε ένα βλέμμα που έκανε την ελπίδα να πεταρίζει στο κορμί μου. Γενικά, όμως, συνέχιζε να μου φέρεται με ακλόνητο ιπποτισμό, σαν να ήμουν μία ανέγγιχτη νεαρή που είχε ορκιστεί να προστατεύει.

Ίσως για όλα να έφταιγε η μητέρα μου. Ή ίσως το γεγονός ότι ο Τζέιμς είχε γεννηθεί –όπως κάποτε είχε πει τόσο εύστοχα ο πατέρας μου– μ' ένα χρυσό κουτάλι στον πειννό. Γαλαζοαίματος και τα λοιπά. Περίπτωση στην οποία εγώ μπορούσα να περιποιούμαι τα φτερά μου όσο ήθελα· ο γιος του Λόρδου Μούσλεϊν όμως δε θα διανοούνταν ποτέ ότι ανήκουμε στο ίδιο είδος.

Ξύπνησα από την ονειροπόληση στην Υψηλή Τράπεζα, όταν ένα χέρι πήρε το πιάτο με το ανέγγιχτο ορεκτικό μου. Δίπλα μου ο Τζέιμς είχε σκύψει το κεφάλι σαν να προσευχόταν και κοιτούσε το κινητό κάτω από την κολλαριστή πετσέτα του τραπέζιου. Έβαλα διακριτικά το χέρι μου στην τσάντα, έβγαλα τη φωτογραφία του κυρίου Λούντβιχ και την έτεινα προς το μέρος του. «Πώς σου φαίνεται αυτό;»

Ο Τζέιμς έγερσε κοντά μου για να κοιτάξει. «Πιθανή χρονολόγηση;»

«Θα έλεγα γύρω στις δέκα μέρες», αστειεύτηκα, «κρίνοντας από τη διπλωμένη γωνία και τις τριμμένες άκρες. Όσο για την επιγραφή... ό,τι ξέρεις ξέρω».

Μισόκλεισε τα μάτια με εμφανές ενδιαφέρον. «Ποιος σου το έδωσε;»

«Ένας μυστηριώδης άνδρας», απάντησα μελοδραματικά, «που

είπε ότι η φωτογραφία είναι απόδειξη ότι οι Αμαζόνες υπήρξαν πράγματι...»

«Τι είναι αυτό;» Η Κάθριν Κεντ άπλωσε το χέρι της, άρπαξε τη φωτογραφία από τα δάχτυλά μου και την κοίταξε προσεκτικά στο φως ενός κεριού. «Από πού είναι ετούτη η φωτογραφία;»

«Δεν έχω ιδέα». Χαρούμενα έκπληκτη με το ενδιαφέρον τους, σκιαγράφησα στα γρήγορα τα κύρια σημεία της αλλόκοτης συνάντησης εκείνου του απογεύματος. Ωστόσο, όταν επέστρεψα στον ισχυρισμό του κυρίου Λούντβιχ για το αλφάβητο των Αμαζόνων που δεν έχει ακόμα αποκρυπτογραφηθεί, ο Τζέιμς ακούμπησε την πλάτη στην καρέκλα του και βόγκηξε.

«Πολύ εκνευριστικό!» Η Κάθριν μου έδωσε πίσω τη φωτογραφία και συνοφρυώθηκε προβληματισμένη. «Θα μπορούσε να είναι οπουδήποτε. Αν ξέραμε τουλάχιστον το όνομα του ιδρύματός του...»

Ζάρωσα κάτω από τη θυμωμένη ματιά της. Προφανώς, με κατηγορούσε γιατί δεν απέσπασα περισσότερες πληροφορίες από τον κύριο Λούντβιχ και είχε κάποιο δίκιο. «Νομίζω ότι έχουν ένα γραφείο στο Άμστερνταμ», είπα. «Γιατί εκεί θέλει να πάω».

«Έχει καμιά σημασία;» διέκοψε ο Τζέιμς. «Αφού δεν πρόκειται να πας...»

«Για να είμαι ειλικρινής», αντιτάχθηκα, ανίκανη να αντισταθώ στον πειρασμό να τον πειράξω λιγάκι, «παραλίγο να πω ναι. Δε συναντώ κάθε μέρα στον δρόμο έναν άγνωστο που μου προσφέρει πέντε χιλιάδες δολάρια...»

«Ακριβώς». Ο Τζέιμς με κοίταξε επικριτικά. «Ένας άγνωστος στον δρόμο. Εσύ, λοιπόν, τι είσαι;»

Χαμογέλασα, γοητευμένη που είχε πάρει το όλο θέμα τόσο σοβαρά. «Περίεργη».

Ο Τζέιμς κούνησε το κεφάλι του κι ετοιμαζόταν να πετάξει άλλο ένα περιφρονητικό σχόλιο, μα η Κάθριν –ασκώντας το πρόνομο της ιδιοφυΐας– σήκωσε το χέρι της για να σωπάσουμε. «Και είπε ότι θα σε συναντούσε στο αεροδρόμιο;»

Σαστισμένη από τη σοβαρή της έκφραση, έβηξα για να καθαρίσω τον λαιμό μου. «Έτσι νομίζω».

Ο Τζέιμς δεν μπορούσε να μείνει άλλο σιωπηλός. «Ελπίζω», επενέβη σφίγγοντας τη χαρτοπετσέτα του μέχρι να την κάνει μια μπάλα, «να μην ενθαρρύνεις τη Μοργκ να φύγει με αυτόν τον... κύριο Λούντβιχ; Ένας Θεός ξέρει τι ετοιμάζει...»

Η Κάθριν κάθισε ξανά απότομα. «Όχι βέβαια! Μην παραλογίζεσαι. Προσπαθώ απλώς να καταλάβω τι καταστρώνουν ετούτοι οι άνθρωποι... ποιοι είναι».

Θέλοντας να ξαναδώσω φιλικό τόνο στην κουβέντα, γέλασα και είπα: «Δε θα με εξέπληττε καθόλου αν ήταν κανένas τεμπέλης φοιτητής μου...»

Ο Τζέιμς με κοίταξε σοβαρά. «Δε βλέπω πού είναι το αστείο. Έχεις γίνει στόχος και δεν αναφέρομαι στη φάρσα κάποιου φοιτητή. Φρόντισε να κλειδώσεις την πόρτα σου απόψε».

*Όλοι βλέπουν μέσα στον αληθινό φίλο μιαν άλλη
πτυχή του εαυτού τους.*

– ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ, *Περί φιλίας**

ΕΒΡΕΧΕ ΑΚΟΜΑ ΟΤΑΝ Ο Τζέιμς με συνόδευσε στο διαμέρισμα μου στην άλλη άκρη της εσωτερικής αυλής, οδηγώντας με προσεκτικά γύρω από τις κατάμαυρες λιμνούλες στο λιθόστρωτο. Ήταν η πρώτη φορά που με συνόδευε ως το σπίτι· τουλάχιστον μπορούσα να είμαι ευγνώμων στον κύριο Λούντβιχ γι' αυτή την ευχάριστη εξέλιξη.

«Λοιπόν, Μοργκ». Ο Τζέιμς σήκωσε το χέρι του για να με προστατεύσει από τη βροχή, όταν σταμάτησα για να βγάλω τα κλειδιά μου. «Νομίζω ότι δεν πρέπει να βγεις από το κολέγιο για μερικές ημέρες. Τουλάχιστον όχι μόνη σου. Ποτέ δεν ξέρεις...»

Κάρφωσα τα μάτια μου πάνω του, μην μπορώντας να πιστέψω την ειλικρίνειά του. «Μη λες ανοησίες».

«Αν θελήσεις να βγεις», συνέχισε, ενώ η βροχή στάλαζε από τα μαλλιά του και κυλούσε στο αριστοκρατικό πρόσωπό του, «τηλεφώνησέ μου και θα έρθω μαζί σου».

Δεν ήταν μόνο τα λόγια, αλλά κι ο βαθύς τόνος της φωνής του που γλίστρησε στ' αυτιά μου κι αντήχησε στα σπήλαια των ναρκωμένων μου ελπίδων. Διψώντας για περισσότερα, τον κοίταξα στα μάτια... μα η βροχή και το σκοτάδι θόλωσαν τη στιγμή. Ύστερα από μία αδέξια παύση, κατάφερα επιτέλους να πω ένα

* Κικέρωνος, *Περί φιλίας*, μτφρ. Μαρία Κεχροπούλου, Σειρά: Αρχαίοι συγγραφείς, Εκδόσεις Ενάλιος, Αθήνα 1997. (Σ.τ.Ε.)

ξερό «Πολύ ευγενικό εκ μέρους σου», στο οποίο ο Τζέιμς απάντησε απλά, με φωνή κεφάτη όπως πάντα: «Βλακείες. Πρέπει να σε προσέχουμε, έτσι δεν είναι;»

Κι έπειτα απομακρύνθηκε με τα χέρια στις τσέπες, σφυρίζοντας ένα χαρωπό σκοπό, ενώ εγώ μπήκα επιτέλους στο διαμέρισμά μου. Βέβαια, το μεγαλόπρεπο διαμέρισμα-γραφείο με την κομψή διακόσμηση δεν ήταν δικό μου από τεχνικής άποψης· ανήκε στον σεβασμό καθηγητή Λάρκιν, ο οποίος πολύ βολικά είχε προσκληθεί να περάσει ένα χρόνο στο Γέιλ. Δεν ήμουν η μοναδική υποψήφια που πάλευε για την ετήσια θέση του λέκτορα που είχε δημιουργηθεί για να τον αντικαταστήσει, μα ήμουν γυναίκα και η σχολή είχε από καιρό έλλειψη στη συγκεκριμένη ποιικιλία του ανθρώπινου είδους. Αυτό τουλάχιστον ήταν το επιχείρημα της Κάθριν Κεντ για να τους πείσει να με προσλάβουν.

Δεν έπαιρνα πλήρη μισθό, αλλά το γεγονός ότι μπορούσα να μείνω στο γραφείο του καθηγητή Λάρκιν μου είχε δώσει την οικονομική δυνατότητα να φύγω από το υγρό διαμέρισμά μου και να μείνω στο κολέγιο. Το μόνο μειονέκτημα της θέσης του λέκτορα ήταν ο όγκος εργασίας. Οι μέρες μου είχαν γεμίσει τόσο ασφυκτικά με μαθήματα, ώστε δε μου έμενε σχεδόν καθόλου χρόνος για τη δική μου έρευνα. Και χωρίς μια σειρά από πρόσφατες, πολύκροτες δημοσιεύσεις με το όνομά μου, ήταν βέβαιο ότι στο τέλος της χρονιάς δε θα με περίμενε η θέση της υφηγήτριας στο κολέγιο· θα επέστρεφα στο υπόγειό μου, στη φοιτητή Κάουλι Ρόουντ, θα έκανα βαρετές αιτήσεις για δουλειά και θα έδιωχνα ποντίκια από τις φρυγανιές μου.

Ενώ γέμιζα την τσαγιέρα για ένα φλιτζάνι τσάι πριν πέσω για ύπνο, το μυαλό μου άρχισε να περιπλανιέται στα γεγονότα της ημέρας και κατέληξε –αναμενόμενα– στον κύριο Λούντβιχ. Μέσα σε λίγα λεπτά, ο αλλόκοτος άνδρας μου είχε προσφέρει ένα εκθαμβωτικό κέρασμα της Αμάλθειας γεμάτο πειρασμούς: ακαδημαϊκή δόξα, περιπέτεια και αρκετά χρήματα για να εξαγοράσω μια εξάμηνη ελευθερία και να αφοσιωθώ στην έρευνά μου. Μάλιστα, ίσως κατάφερα να στριμώξω κι ένα ταξίδι στην Κωνσταντινού-

πολη, για να αναζητήσω τον ίδιο τον Γκρίγκορ Ρέζνικ και να τον πείσω να μου δείξει τη *Historia Amazonum* – το μοναδικό αυθεντικό έγγραφο για τις Αμαζόνες που δεν είχα διαβάσει. Το μυαλό μου είχε αρχίσει να κοχλάζει από πιθανότητες.

Ωστόσο, σε αντάλλαγμα ο κύριος Λούντβιχ είχε ζητήσει μια βδομάδα από τον πολύτιμο χρόνο μου· ακόμα κι αν στεκόμουν τόσο απερίσκεπτη ώστε να σκεφτώ την πρότασή του, δεν υπήρχε περίπτωση να δικαιολογήσω τέτοια απουσία μόλις ένα μήνα μετά την ανάληψη της καινούργιας θέσης. Θα ήταν διαφορετικά αν μου είχε δείξει κάποιο επίσημο έγγραφο, με σφραγίδα και υπογραφή, που θα περιέγραφε επακριβώς τι ζητούσε από μένα το ίδρυμά του και πόσο θαυμάσιο θα φαινόταν κάτι τέτοιο στο βιογραφικό μου... μα έτσι όπως είχε συμβεί, η όλη υπόθεση έδειχνε απλώς υπερβολικά ασαφής, υπερβολικά ριψοκίνδυνη. Πράγματι, όπως είχαν καταστήσει απόλυτα σαφές στο δείπνο η Κάθριν Κεντ και ο Τζέιμς, θα έπρεπε να είμαι εντελώς παλαβή για να φύγω έτσι, στο άγνωστο.

Μακάρι να μην είχε πει τη μαγική λέξη ο κύριος Λούντβιχ.
Αμαζόνες.

Προφανώς, γνώριζε την ακαδημαϊκή εμμονή μου με το θέμα, γιατί αλλιώς δε θα με είχε πλησιάσει εξαρχής. Μα πώς έπρεπε να ερμηνεύσω το γεγονός ότι υπέθετε πως λαχταρούσα να βρω αποδείξεις ότι οι Αμαζόνες είχαν υπάρξει στ' αλήθεια; Προφανώς, δεν υπήρχε περίπτωση να ξέρει πόσο δίκιο είχε.

Πώς ήταν δυνατόν;

Σύμφωνα με τους περισσότερους ακαδημαϊκούς, οι Αμαζόνες είχαν ζήσει μόνο στην ελληνική μυθολογία και όσοι υποστήριζαν το αντίθετο θεωρούνταν, στην καλύτερη περίπτωση, αγγελοκρουσμένοι ρομαντικοί. Πράγματι, φαινόταν απόλυτα κατανοητό ότι ο προϊστορικός κόσμος είχε κατοικηθεί εν μέρει από πολεμίστριες, μα οι μύθοι ότι οι Αμαζόνες είχαν πολιορκήσει την Αθήνα ή είχαν πάρει μέρος στον Τρωικό Πόλεμο ήταν προφανώς προϊόν παραμυθιάδων που ήθελαν να υπνωτίσουν τους ακροατές τους με ακόμα πιο φανταστικές ιστορίες.

Τις Αμαζόνες της κλασικής λογοτεχνίας, εξηγούσα πάντα στους φοιτητές μου, έπρεπε να τις θεωρούμε προκατόχους των βρικόλακων και των ζόμπι που πλημμυρίζουν σήμερα τα βιβλία στα ράφια μας· ήταν πλάσματα της φαντασίας, φρικτά και αφύσικα, που εκπαίδευαν τις κόρες τους στην τέχνη του πολέμου και ζευγάρωναν με αρσενικούς τυχαία, μια φορά τον χρόνο. Την ίδια στιγμή όμως, οι άγριες αυτές γυναίκες διέθεταν –τουλάχιστον στα μάτια των αρχαίων αγγειογράφων και γλυπτών– αρκετά ελκυστικά χαρακτηριστικά, ώστε να ξυπνούν τα μυστικά μας πάθη.

Φρόντιζα πάντα να μην αποκαλύπτω τα δικά μου αισθήματα γύρω από το θέμα. Ήταν ήδη αρκετά άσχημο το γεγονός ότι με ενδιέφεραν οι παραδόσεις των Αμαζόνων· αν αποκαλυπτόταν ότι τις πίστευα κιόλας, το μόνο που θα κατάφερα να ήταν η ακαδημαϊκή μου αυτοεξόντωση.

Μόλις ετοιμάστηκε το τσάι, κάθισα να μελετήσω τη φωτογραφία του κυρίου Λούντβιχ με τη βοήθεια ενός μεγεθυντικού φακού. Περίμενα ότι θα κατάφερα να αναγνωρίσω την επιγραφή στον τοίχο αμέσως, ως ένα από τα πιο κοινά αρχαία αλφάβητα· όταν δε συνέβη, επέτρεψα στον εαυτό μου να νιώσει ένα μικρό γαργαλητό ενθουσιασμού. Κι έπειτα από μερικά ακόμα λεπτά καμπουριαστής λεπτομερούς εξέτασης και αυξανόμενης σύγχυσης, οι πιθανότητες άρχισαν να ανεβοκατεβαίνουν στη ραχοκοκαλιά μου με τη βιασύνη αγγελιοφόρων μιας μάχης.

Εκείνο που κέντρισε περισσότερο το ενδιαφέρον μου ήταν η καθολική ποιότητα των συμβόλων, που καθιστούσε σχεδόν αδύνατη τη σύνδεσή τους με συγκεκριμένο τόπο ή χρόνο. Θα μπορούσαν να έχουν σχεδιαστεί στον σκασμένο γύψο αμέσως πριν τραβηχτεί η φωτογραφία, ως μέρος μιας περίτεχνης απάτης, ή να είναι αρκετών χιλιάδων ετών. Κι όμως... όσο τα κοιτούσα, τόσο ένιωθα μιαν απόκοσμη αίσθηση οικειότητας. Λες και κάπου, σε μία απόμακρη γωνιά του υποσυνείδητού μου, είχε αρχίσει να αναδύεται ένα κοιμισμένο θηρίο. Τα είχα ξαναδεί αυτά τα σύμβολα; Αν ναι, δυστυχώς, το περιβάλλον μου διέφευγε απόλυτα.

Η παιδική μου φίλη Ρεμπέκα τύχαινε να δουλεύει σε μία

αρχαιολογική ανασκαφή στην Κρήτη τα τελευταία τρία χρόνια κι ήμουν αρκετά σίγουρη ότι ήξερε ακριβώς ποιες οργανώσεις έσκαβαν πού και τι αναζητούσαν. Το δίχως άλλο, αν μια τέτοια επιγραφή είχε βρεθεί τυχαία οπουδήποτε στην περιοχή της Μεσογείου και είχε συνδεθεί με κάποιο τρόπο με τις Αμαζόνες, η δρ Ρεμπέκα Μ. Γουόρτον θα το είχε μάθει πρώτη.

«Με συγχωρείς που διακόπτω το μεταμεσονύκτιο όργιό σου», είπα όταν σήκωσε επιτέλους το κινητό της. Είχαμε να μιλήσουμε πάνω από ένα μήνα και σκεφτόμουν πόσο την είχα πεθυμήσει, όταν την άκουσα να ρουθουνίζει περιχαρής στην άλλη άκρη της γραμμής. Θα αναγνώριζα οπουδήποτε το γέλιο της Ρεμπέκα: έμοιαζε με μεθύσι από ουίσκι, αλλά, στην περίπτωση της, αποτελούσε στην πραγματικότητα τη μάλλον πεζή συνέπεια του γεγονότος ότι περνούσε όλη την ημέρα με το περίεργο κεφάλι της χωμένο σε μια σκονισμένη τρύπα.

«Τώρα σε σκεφτόμουν!» φώναξε. «Έχω γύρω μου ένα χορό από πανέμορφους νεαρούς Έλληνες που με ταΐζουν σταφύλια και με τρίβουν με ελαιόλαδο».

Γέλασα όταν φαντάστηκα την εικόνα. Οι πιθανότητες της υπέρροχης Ρεμπέκα να έρθει κοντά σε οτιδήποτε άλλο εκτός από θραύσματα αρχαίων αγγείων ήταν δυστυχώς δέκα προς καμία. Όσο κι αν έκανε την επαναστάτρια με το καπελάκι για τον ήλιο και το κομμένο τζιν σορτσάκι, όσο κι αν μπουσουλούσε μέσα σ' ένα σμάρι συναρπαστικών αρχαιολόγων, είχε μάτια μόνο για το παρελθόν. Αν και ανέκαθεν έλεγε πολλά, ήξερα ότι κάτω από τις φακίδες της κρυβόταν ακόμα η κόρη του εφημέριου. «Γι' αυτό δε βρήκες το χρόνο να με πάρεις και να μου πεις τα μεγάλα νέα;»

Ακούστηκε ένα σύντομο θρόισμα, που έδειχνε ότι η Ρεμπέκα προσπαθούσε να στηρίξει το τηλέφωνο ανάμεσα στο αυτί και στον ώμο της. «Ποια μεγάλα νέα;»

«Εσύ να μου πεις. Ποιος ξεθάβει Αμαζόνες στην αυλή σου;»

Έβγαλε μια διαπεραστική τσιρίδα που έμοιαζε με κραυγή πουλιού της ζούγκλας. «Τι πράγμα;»

«Ρίξε μια ματιά». Έσκυψα για να δω την εικόνα στην οθό-

νη του υπολογιστή μου. «Μόλις σου έστειλα με email μια φωτογραφία».

Όσο περιμέναμε να πάρει μπρος ο υπολογιστής της Ρεμπέκα, την ενημέρωσα στα γρήγορα για την κατάσταση, αναφέροντας και την υποψία του Τζέιμς Μόουσελντ ότι είχα πέσει θύμα φάρσας και ίσως μάλιστα κινδύνευα. «Προφανώς δε θα πάω», είπα, «αλλά ψοφάω να μάθω πού τραβήχτηκε η φωτογραφία. Όπως βλέπεις, η επιγραφή δείχνει να είναι μέρος ενός μεγαλύτερου τοίχου και το κείμενο παρουσιάζεται σε κάθετες στήλες. Όσο για την ίδια τη γραφή...» έσκυψα ακόμα περισσότερο, προσπαθώντας να τοποθετήσω καλύτερα τη λάμπα του γραφείου, «έχω μία αλλόκοτη αίσθηση... αλλά όσο και να χτυπιέμαι, δεν μπορώ να...»

Ένας ήχος σαν τραγάνισμα φανέρωσε ότι η Ρεμπέκα είχε αρχίσει να μασουλά μια χούφτα καρύδια – βέβαιο σημάδι ότι είχα κεντρίσει το ενδιαφέρον της. «Εγώ τι θέλεις να κάνω;» ρώτησε. «Μπορώ να σου εγγυηθώ ότι αυτή η φωτογραφία δεν τραβήχτηκε στο νησί μου. Αν κάποιος είχε βρει έναν τέτοιο τοίχο στην Κρήτη, πίστεψέ με, θα το ήξερα».

«Άκουσε τι θέλω να κάνεις», της απάντησα. «Να κοιτάξεις καλά την επιγραφή και να μου πεις πού έχω ξαναδεί αυτά τα σύμβολα».

Ήξερα ότι ήταν αρκετά απίθανο, μα έπρεπε να προσπαθήσω. Η Ρεμπέκα πάντα είχε την επιδεξιότητα να βλέπει αμέσως το προφανές. Είχε ανακαλύψει τον σωρό από σοκολάτες που είχε κρύψει ο πατέρας μου σ' ένα παλιό κουτί με εργαλεία στο γκαράζ, όταν ήμασταν μικρές. Ακόμα και τότε, παρότι ήταν γλυκατζού, δε μου είχε προτείνει να μοιραστούμε μία· ο θρίαμβος της ανακάλυψης και μόνο –και του γεγονότος ότι είχε καταφέρει να μου μάθει για τον πατέρα μου κάτι που αγνοούσα– ήταν ήδη για κείνη αρκετά συναρπαστικός.

«Θα σου δώσω άλλο ένα λεπτό», πρόσθεσα.

«Δεν είναι καλύτερα», αντέταξε η Ρεμπέκα, «να μου δώσεις μερικές μέρες; Θα ρωτήσω εδώ γύρω, θα προωθήσω τη φωτογραφία στον κύριο Τηλέμαχο και...»

«Περίμενε!» τόνισα. «Δεν πρέπει να δείξεις τη φωτογραφία σε κανέναν».

«Γιατί;»

Δίστασα, επειδή ήξερα ότι παραλογιζόμουν. «Γιατί νιώθω ότι αυτή η γραφή μου είναι βαθιά οικεία... κι είναι λίγο απόκοσμο. Δες και τη βλέπω γραμμένη με μελάνι...»

Η αλήθεια αποκαλύφθηκε απότομα και στις δύο μαζί.

«Το τετράδιο της γιαγιάς σου!» έκανε ξέπνοη η Ρεμπέκα, θροϊζοντας μανιωδώς στην άλλη άκρη της γραμμής. «Αυτό που της χάρισες τα Χριστούγεννα...»

Ένιωσα να ριγώ ανάστατη. «Όχι, είναι αδύνατο. Είναι παρανοϊκό».

«Γιατί;» Η Ρεμπέκα είχε ταραχτεί τόσο πολύ, ώστε αδυνατούσε να χειριστεί με το μαλακό το θέμα που ήξερε ότι ήταν η συναισθηματική αχίλλειος πτέρνα μου. «Δεν έλεγε πάντα ότι θα σου αφήσει οδηγίες; Και ότι θα τις λάβεις εντελώς απροσδόκητα. Ε, λοιπόν, ίσως αυτό είναι. Ένα σπουδαίο κάλεσμα από τη γιαγιά σου. Ποιος ξέρει...» Η φωνή της Ρεμπέκα ανέβηκε γεμάτη απηφισιά, καθώς μάλλον αναγνώριζε πόσο εξωφρενική ακουγόταν η πρότασή της. «Ίσως σε περιμένει στο Άμστερνταμ».

ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ
ΥΣΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

ΔΥΟ ΣΙΛΟΥΕΤΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ορίζοντα που τρεμόφεγγε.

Ήταν η λαμπρή, καυτή ώρα της ημέρας, όπου ο ουρανός και η γη έσμιγαν σε μία ασημένια αχλύ και ήταν αδύνατο να τα διακρίνει κανείς. Σιγά σιγά όμως, καθώς προχωρούσαν διασχίζοντας την αλμυρή έρημο, οι δύο ακαθόριστες σιλουέτες πήραν γυναικεία μορφή – η μία μεγάλη πια, η άλλη όχι και τόσο.

Η Μύρινα και η Λίλι έλειπαν πολλές μέρες, μόνες τους. Ο σκοπός του ταξιδιού ήταν προφανής, γιατί από τους ώμους τους κρέμονταν σε δερμάτινα λουριά κάθε λογής θηράματα και όπλα και τα βήματά τους έγιναν πιο γρήγορα καθώς πλησίαζαν στο χωριό μπροστά τους. «Πόσο περήφανη θα είναι η μαμά!» φώναξε η Λίλι. «Ελπίζω να της πεις πώς έπιασα εκείνο το κουνέλι με τη θηλιά».

«Δε θα παραλείψω καμία λεπτομέρεια», υποσχέθηκε η Μύρινα κι ανακάτεψε την μπερδεμένη τούφα των μαλλιών της μικρότερης αδελφής της, «εκτός, ίσως, από το ότι κόντεψες να σπάσεις το κεφάλι σου».

«Ναι», η Λίλι ανασήκωσε τους ώμους κι έκανε το αστείο περπάτημα της χελώνας που της έβγαине κάθε φορά που ντρεπόταν. «Καλύτερα να μην το αναφέρεις, γιατί δε θα μου επιτρέψει ποτέ ξανά να έρθω μαζί σου. Κι αυτό», σήκωσε τα μάτια στη Μύρινα με χαμόγελο γεμάτο ελπίδα, «θα ήταν κρίμα, έτσι δεν είναι;»

Η Μύρινα κούνησε το κεφάλι της σταθερά. «Θα ήταν πολύ κρί-

μα. Έχεις τη στόφα καλού κυνηγού. Άλλωστε», της ξέφυγε ένα γελάκι, «είσαι και μία ανεξάντλητη πηγή διασκέδασης».

Η Λίλι κατσούφιασε, μα η Μύρινα ήξερε ότι μέσα της χαιρόταν. Μικρόσωμη για δωδεκάχρονο κορίτσι, η αδελφή της ήθελε απεγνωσμένα να αποδείξει τις ικανότητές της στο ταξίδι και η Μύρινα εξεπλάγη ευχάριστα με την αντοχή της. Είτε πεινούσε είτε ήταν κουρασμένη, η Λίλι δεν αρνούταν ποτέ μια δουλειά, δεν έριχνε ποτέ ούτε ένα δάκρυ. Τουλάχιστον όχι όταν την έβλεπε η Μύρινα.

Έξι ολόκληρα χρόνια μεγαλύτερη από τη Λίλι και ικανή όσο οποιοσδήποτε άνδρας της ηλικίας της, η Μύρινα είχε θεωρήσει καθήκον της να διδάξει στην αδελφή της την τέχνη του κυνηγιού. Η ιδέα όμως είχε προσκρούσει στη σθεναρή αντίσταση της μητέρας τους, που δεν είχε πάψει ποτέ να βλέπει τη Λίλι σαν το μωρό της και που ακόμα τη νανούριζε τα βράδια.

Καθώς επέστρεφε στο σπίτι μαζί με τη Λίλι κι έβλεπε την περηφάνια στο παράστημά της, η Μύρινα ανυπομονούσε να τα απλώσουν όλα στα πόδια της μητέρας τους: τα καταπληκτικά θηράματα, τις ιστορίες και τη μικρότερη κόρη που επέστρεφε από την ερημιά ασφαλής και χαμογελαστή, με το ματωμένο σημάδι του κυνηγού να κοσμεί το μέτωπό της.

«Λες να τα ψήσουν όλα μαζί;» ρώτησε η Λίλι διακόπτοντας τις σκέψεις της Μύρινας. «Θα γίνει μεγάλο τσιμπούσι. Αν και...» έριξε το βλέμμα σ' ένα σωρό από μικροσκοπικά ψάρια που κρεμόταν από τη μέση της μ' ένα μάλλινο κορδόνι, «κάποια πράγματα είναι μάλλον μικρά και ίσως δεν αξίζει να τα αναφέρουμε καθόλου».

«Από την εμπειρία μου», αποκρίθηκε η Μύρινα, «τα μικρότερα είναι τα πιο νόστιμα...»

Σταμάτησε. Είχαν στρίψει στο λιβάδι και η Ταμασός απλωνόταν μπροστά τους. Σε αυτό το σημείο έρχονταν πάντα να την προϋπαντήσουν τα σκυλιά, γιατί ήξεραν ότι η εμφάνισή της προμήνυε απομεινάρια από κρέας και κόκαλα με μεδούλι.

Μα σήμερα τα σκυλιά δεν ήρθαν. Κι όταν η Μύρινα κοντοστάθηκε για να αφουγκραστεί, δεν άκουσε κανέναν από τους συ-

νηθισμένους ήχους του χωριού, μόνο βραχνές κραυγές πουλιών κι ένα αλλόκοτο, επίμονο ζουζούνισμα, λες και χιλιάδες μέλισσες είχαν καθίσει σ' ένα παρτέρι με λουλούδια. Τα μόνα σημάδια ζωής ήταν μερικές χοντρές στήλες από καπνό που υψώνονταν από κάπου ανάμεσα στις καλύβες και αιωρούνταν απαλά στο απέραντο γαλάζιο.

«Τι είναι;» ρώτησε η Λίλι γουρλώνοντας τα μάτια της. «Τι ακούς;»

«Δεν είμαι σίγουρη», απάντησε η Μύρινα κι ένιωσε να ανατριχιάζει σύγκορμη από τον φόβο. «Μείνε εδώ μια στιγμή». Την έπιασε από τους ώμους και την κράτησε ακίνητη.

«Γιατί; Τι τρέχει;» Η φωνή της Λίλι ήταν τριχιχτή κι όταν η Μύρινα άρχισε να περπατά, το κορίτσι την ακολούθησε. «Πες μου, σε παρακαλώ!»

Επιτέλους, η Μύρινα είδε ένα σκυλί. Ήταν το πιτσιλωτό κουτάβι που ερχόταν να κοιμηθεί στα πόδια της κάθε φορά που έπεφτε καταγίδα – το κουτάβι που κάποτε είχε φροντίσει για να μην πεθάνει και που καμιά φορά κάρφωνε πάνω της δυο μάτια σχεδόν ανθρωπίνα.

Με ένα βλέμμα σ' αυτό το σκυλί –στον κλεφτό, δουλοπρεπή του τρόπο, στο νευρικό του χασμουρητό– η Μύρινα κατάλαβε τα πάντα. «Μην τον αγγίζεις!» φώναξε, όταν η Λίλι έκανε ένα βήμα μπροστά με τα χέρια απλωμένα.

Μα ήταν αργά. Η αδελφή της είχε πιάσει το κουτάβι από τον σβέρο κι είχε αρχίσει να το τρίβει με αγάπη. «Λίλι!» Η Μύρινα τράβηξε απότομα το κορίτσι και το σήκωσε όρθιο. «Δε με άκουσες; Μην αγγίζεις τίποτα!»

Μόνο τότε είδε το πρώτο τρέμουλο συνειδητοποίησης στο πρόσωπο της Λίλι.

«Σε παρακαλώ», συνέχισε η Μύρινα μαλακώνοντας τη φωνή της τόσο πολύ, ώστε άρχισε να τρέμει, «μείνε εδώ σαν καλό κορίτσι κι εγώ», έριξε άλλη μία ταραγμένη ματιά προς τα σιωπηλά σπίτια μπροστά τους, «θα πάω να βεβαιωθώ ότι όλα είναι καλά».

Όταν μπήκε στο χωριό σφίγγοντας το δόρυ της, η Μύρινα κοί-

τάξε τριγύρω για σημάδια βίας. Βέβαιη ότι το μέρος είχε δεχτεί επίθεση από κάποια αντίπαλη φυλή ή από άγρια ζώα, προετοιμάστηκε για ένα φρικτό θέαμα, μα βρήκε κάτι εντελώς απροσδόκητο.

«Έι, εσύ!» Μια βραχνή φωνή γεμάτη μίσος έφτασε στ' αυτιά της μέσα από μια καλύβα κι ένα λεπτό αργότερα βγήκε μια καμπουριασμένη γυναίκα, με τον ιδρώτα να κυλά στο σώμα της. «Η μητέρα σου μας το έκανε αυτό...» Η γυναίκα έφτυσε στο έδαφος και το σάλιο της ήταν άλικο από το αίμα. «Η μάγισσα, η μητέρα σου!»

«Νένα, φίλη μου...» Η Μύρινα έκανε μερικά βήματα πίσω. «Τι συνέβη;»

Η γυναίκα έφτυσε ξανά. «Δεν άκουσες τι είπα; Η μητέρα σου μας καταράστηκε όλους. Έφερε την πανούκλα και είπε ότι θα σκότωνε όλους όσοι δεν ενέκριναν την ξεδιάντροπη ζωή της».

Προχωρώντας, η Μύρινα έβλεπε αρρώστια και θλίψη όπου κοιτούσε. Άνδρες, γυναίκες και παιδιά ήταν μαζεμένοι στη σκιά κι έτρεμαν από φόβο και πυρετό· άλλοι είχαν γονατίσει μπροστά σε φωτιές που σιγόκαιγαν και τρίβονταν σιωπηλοί με τις στάχτες. Και το σημείο όπου βρισκόταν η καλύβα της μητέρας της ήταν πλέον ένας σωρός από μαύρα κάρβουνα, μέσα στα οποία είχαν πεταχτεί αδιάφορα οικεία αντικείμενα.

Χωρίς να καταλαβαίνει απολύτως ό,τι έβλεπε, η Μύρινα γονάτισε και σήκωσε ένα μικρό μαυρισμένο στρογγυλό αντικείμενο που εξείχε από τις στάχτες. Ήταν το χάλκινο βραχιόλι που φορούσε στον καρπό η μητέρα της, η οποία ισχυριζόταν πάντα ότι θα έμενε εκεί μέχρι τη μέρα που θα πέθαινε.

«Λυπάμαι πολύ, καλή μου», είπε μία αδύναμη φωνή. Η Μύρινα γύρισε και είδε την ηλικιωμένη γειτόνισσα της μητέρας της να στέκει ακουμπισμένη σ' ένα μπαστούνι. Γύρω από το στόμα είχε ένα δακτύλιο από ανοιχτές πληγές. «Είναι καλύτερα να φύγεις. Ψάχνουν κάποιον να κατηγορήσουν. Προσπάθησα να τους μιλήσω λογικά, μα κανείς δε θέλει τη λογική τούτη τη στιγμή».

Φέροντας το χέρι στο στόμα, η Μύρινα άρχισε να απομακρύνεται, αγνοώντας τα σχόλια που την ακολουθούσαν καθώς διέσχι-

ζε το χωριό. «Πόρνη!» ούρλιαζαν οι άνδρες, όχι επειδή είχε πλαγιάσει ποτέ μαζί τους, αλλά επειδή δεν το είχε κάνει. «Μάγισσα!» φώναζαν οι γυναίκες, ξεχνώντας ότι η μητέρα της Μύρινας είχε έρθει μέσα στη νύχτα για να τις κρατήσει από το χέρι και να ξεγεννήσει τα παιδιά τους... και ξεχνώντας ότι η Μύρινα είχε φτιάξει παιχνίδια από κόκαλα ζώων για τα ίδια μωρά.

Όταν επέστρεψε επιτέλους στη Λίλι, το κορίτσι καθόταν σ' ένα βράχο στην άκρη του δρόμου, μουνδιασμένο από φόβο και θυμό. «Γιατί δε με άφησες να έρθω μαζί σου;» ρώτησε κουνώντας το κορμί της μπρος-πίσω, με τα χέρια σταυρωμένα. «Έλειψες πολλή ώρα».

Η Μύρινα έχωσε το δόρυ στο έδαφος και κάθισε πλάι της. «Θυμάσαι τι είπε η μητέρα όταν φύγαμε; Πως ό,τι κι αν συμβεί, πρέπει να μου έχεις πάντα εμπιστοσύνη;»

Η Λίλι σήκωσε τα μάτια και το πρόσωπό της συσπάστηκε από ένα προαίσθημα. «Πέθαναν όλοι, έτσι δεν είναι;» ψιθύρισε. «Όπως οι άνθρωποι στο όνειρό μου». Όταν η Μύρινα δεν απάντησε, η Λίλι ξέσπασε σε αναφιλητά. «Θέλω να δω τη μαμά. Σε παρακαλώ!»

Η Μύρινα τράβηξε την αδελφή της και την αγκάλιασε σφιχτά. «Δεν υπάρχει τίποτα να δεις».

*Είναι σκληρό τη συμφορά,
που τώρα πια κοιμάται,
να την ξυπνάω, φίλε.
ΣΟΦΟΚΛΗ, Οιδίπους επί Κολωνώ**

ΚΟΤΣΓΟΥΟΛΑΝΤ, ΑΓΓΛΙΑ

ΟΠΑΤΕΡΑΣ ΜΟΥ ΗΡΘΕ ΝΑ με πάρει στον σιδηροδρομικό σταθμό του Μόρτον-ιν-Μαρς και παρά την ώρα, έδειχνε απρόσμενα κομψός. Περίμενα αξύριστα μούτρα και συγκινήθηκα, όταν τον είδα να φορά ένα αρκετά αξιοπρεπές κοτλέ παντελόνι αντί για το κάτω μέρος της πιτζάμας, που τώρα πια φορούσε μέσα στο σπίτι τα σαββατοκύριακα. Είχα αρχίσει να φοβάμαι ότι ήταν απλώς θέμα χρόνου, πριν βγει με την πιτζάμα στην μπροστινή αυλή για να πάρει την εφημερίδα κι ίσως να βρει και τον δρόμο για το αυτοκίνητο, για κάποια ανεπίσημη εκδρομή.

«Δε θέλω να γίνομαι αδιάκριτος...» Ο πατέρας μου δε θεώρησε αναγκαίο να τελειώσει τη φράση του. Ήταν ο δικός του τρόπος να πει: «Γιατί στον άνεμο έπρεπε να φύγεις από την Οξφόρδη στις επτά το πρωί;»

«Το ξέρω...» Κοίταξα από το παράθυρο χωρίς να βλέπω κάτι συγκεκριμένο και αντιπάλεψα την παιδιάστική ανάγκη να ξεφουρνίσω τον πραγματικό λόγο της επίσκεψής μου. «Σκέφτηκα

* Σοφοκλή, *Οιδίπους επί Κολωνώ*, μτφρ. Ηλία Π. Βουτιερίδου, Βιβλιοθήκη Φέξη Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων, Εκδόσεις Φέξη. (Σ.τ.Ε.)

ότι είχα καιρό να σε ξεβολέψω λιγάκι. Τα μοναχοπαίδια έχουν τέτοια προνόμια».

Οι γονείς μου ζούσαν σε μιαν άχαρη αγροικία, χτισμένη με χρυσσαφιά πέτρα από κάποιο μακρινό πρόγονο που δεν πρέπει να είχε ύψος πολύ πάνω από ενάμισι μέτρο, αν έκρινε κανείς από τα χερούλια στις πόρτες, που ήταν στο ύψος του γόνατου. Στα δικά του μάτια το κτίσμα πρέπει να έμοιαζε με αρχοντικό· για μένα – πάντα ψηλή για την ηλικία μου– ήταν ανέκαθεν ασφυκτικό κι όταν ήμουν μικρή, συχνά διασκέδαζα με την ιδέα ότι ήμουν ένας γίγαντας που είχαν φυλακίσει δύο τρολ σ' ένα βουναλάκι στο δάσος.

Φυσικά, όταν έφυγα από το σπίτι, ακόμα και οι ενοχλήσεις της παιδικής ηλικίας είχαν πάρει μια δική τους γοητευτική λάμψη. Γιατί τώρα, όποτε επέστρεφα στο σπίτι, καταλάβαινα ότι παρέβλεπα όλο και περισσότερα τα μειονεκτήματά του... φτάνοντας μάλιστα σε σημείο να απολαμβάνω την παρηγορητική θαλπωρή του.

Μπήκαμε από το γκαράζ ως συνήθως και σταματήσαμε στον μικρό προθάλαμο για να βγάλουμε τα παπούτσια μας. Ξέχειλος από παλά και λουλούδια που ξεραίνονταν κι εκατοντάδες φουντούκια που κρέμονταν από γάντζους στο ταβάνι μέσα σε νάιλον κάλτσες, ήταν το δίχως άλλο το πιο ακατάστατο δωμάτιο του σπιτιού. Κι όμως, εμένα μου άρεσε να καθυστερώ εδώ λίγο, γιατί η μυρωδιά του ήταν τόσο καταπραϊντική και γνώριμη – μύριζε κερωμένα τζάκετ και χαμομήλι κι ακόμα, χρόνια αργότερα, μύριζε το καλάθι με τα μήλα που είχαμε κάποτε ξεχάσει πάνω στον φούρνο.

Μόλις φόρεσε τις παντόφλες του, ο πατέρας μου πέρασε στην κουζίνα κι από κει στην τραπεζαρία. Κάπως προβληματισμένη από τη διαδρομή μας, τον ακολούθησα και τον είδα να πλησιάζει στην τζαμαρία στα κλεφτά.

Έξω στον κήπο έστεκε μια καινούργια ταϊστρα, που προφανώς προοριζόταν για τους φτερωτούς φίλους του πατέρα μου. Ωστόσο, πάνω στην οριζόντια επιφάνεια καθόταν ένας μαύρος σκίουρος που καταβρόχθιζε τους σπόρους που είχαν αφηθεί εκεί για τα πουλιά.

«Να τον πάλι!» Ο πατέρας μου μόλις που σταμάτησε για να ζητήσει συγγνώμη και βγήκε ορμητικά από την πόρτα του κήπου με τις παντόφλες, για να βάλει τέλος στα σατανικά σχέδια της φύσης. Όταν τον είδα έτσι, να πηγαινοέρχεται φουριόζος στην πίσω αυλή φορώντας ανάποδα το πλεχτό γιλέκο του, μου φάνηκε σχεδόν απίστευτο ότι αυτός ο άνδρας, ο Βίνσεντ Μόργκαν, ήταν μέχρι πρόσφατα διευθυντής του τοπικού σχολείου, όπου για πολλά χρόνια αποτελούσε τον φόβο και τον τρόμο των παιδιών. Ο πατέρας μου ήταν γνωστός σε όλη την περιοχή ως Μόργκαν ο Γοργόνος και όποτε έβγαινα από το σπίτι μόνη, όταν ήμουν μικρή, διέτρεχα τον κίνδυνο να με ακολουθεί παντού στην πόλη ένα σμάρι από αγόρια που τραγουδούσαν «Μόργκαν η μικρή Γοργόνα», ώσπου έβγαινε ο χασάπης με τη ματωμένη του ποδιά για να τα διώξει.

Μόνο μετά τη συνταξιοδότησή του ο πατέρας μου έστρεψε την προσοχή του στον κήπο. Δεν ήταν ποτέ υποστηρικτής της αλλαγής και η επίμονη διήγησή του για το μικρό, προγονικό κομμάτι γης ξεχειλίζει από θρήνο και νοσταλγία. Τα μήλα δεν ήταν ποτέ τόσο ξινά όσο τα θυμόταν στα νιάτα του, ούτε οι βατομουριές έβγαζαν τόσο καρπό όσο όταν ήταν παλικαράκι, τότε που μάζευε τη μία καλάθια μετά την άλλη για να τα φέρει στην κυρία Γουίντερομποτομ στην κουζίνα.

Αυτά τα ρομαντικά διαμάντια λειαιώνονταν πάντα με προσοχή για να αποφευχθούν κάποιες ανησυχητικές λεπτομέρειες. Πουθενά δεν εμφανιζόταν ο εργασιομανής πατέρας και η αιώνια νοσηλεύσιμη μητέρα. Ποτέ δεν αναφερόταν ότι η κυρία Γουίντερομποτομ –μια επαγγελματίας οικονόμος– ήταν μια βλοσυρή παρουσία με πλαστικά γάντια, στην οποία η τόση αποδοτικότητα και καθαριότητα δεν άφηναν καθόλου χώρο για τρυφερότητα. Το μόνο που έμενε ήταν ένα μικρό αγόρι και ο κήπος του, στεφανωμένος από εποχικά φυλλώματα και πασπαλισμένος ανεπαίσθητα με χρυσόσκονη.

Χώνοντας το κεφάλι μου στο υπόγειο βρήκα, όπως περίμενα, μια χούφτα γυμναίκες πάνω σε ποδήλατα γυμναστηρίου να βλέπουν ένα βίντεο γυμναστικής. «Γεια σου, μαμά!» φώναξα. «Γεια σας, κυρίες μου!»

«Γεια σου, γλυκιά μου!» Η μαμά φορούσε το κίτρινο πουλόβερ που της είχα κάνει δώρο τα Χριστούγεννα και είχε μαζέψει τα ασημένια κοντά μαλλιά της με μια μπαντάνα. Ήταν από τις ελάχιστες γυναίκες που γνώριζα που δε φοβούνταν να ιδρώσουν και αυτό, από πηγή τρομερής ντροπής που ήταν στο παρελθόν, είχε γίνει με τα χρόνια ένα από τα πράγματα που θαύμαζα περισσότερο σ' εκείνη. «Δώσε μου δέκα λεπτά!»

Όταν ανέβηκα και βρήκα τον πατέρα μου να παλεύει ακόμα με την ταϊστρα στον κήπο, το στομάχι μου ξαφνικά δέθηκε κόμπος από τα νεύρα. Δέκα λεπτά. Ακριβώς όσα χρειαζόμουν.

Το γραφείο του πατέρα μου ήταν ένα σκονισμένο αποθηκάκι με όλα τα mpiγλιμπίδια ενός βικτωριανού τζέντλεμαν. Οι τοίχοι ασφυκτικά γεμάτοι με ράφια που στέναζαν από τα πολλά βιβλία και εδώ κι εκεί, ανάμεσα στους τόμους, αναπαύονταν οι ιδιαίτεροι θησαυροί του: μαμουνία καρφωμένα σε ξύλινες θήκες, σκουλήκια και φίδια διατηρημένα σε γυάλινα δοχεία και εξαφανισμένα πουλιά με ολόλαμπρα γυάλινα μάτια, που μας παρακολουθούσαν από τα τελευταία ράφια σαν αρπακτικά κουρνιασμένα στον γκρεμό. Όσο θυμάμαι τον εαυτό μου, η μυρωδιά αυτού του δωματίου μου φαινόταν επικίνδυνα επιβλητική· ήταν το άρωμα της ιστορίας, της γνώσης και των παιδικών παραβάσεων.

Τώρα, μεγαλύτερη αλλά εξίσου νευρική, έριξα άθελά μου μια κούπα που ταλαντευόταν πάνω στο γραφείο και για μερικά αγχώδη δευτερόλεπτα στίλο, χάρακες και συνδετήρες άρχισαν να πετάγονται προς κάθε κατεύθυνση. Τρέμοντας από ενοχή, τα έβαλα ξανά στην κούπα ανάκατα και την τοποθέτησα πάνω στους λογαριασμούς του μήνα, εκεί όπου ανήκε.

Ο πατέρας μου εμφανίστηκε στην πόρτα.

«Καλώς την!» αναφώνησε και τα φουντωτά του φρύδια έσμιξαν. «Να κολακευτώ που βρίσκεις την αλληλογραφία μου τόσο ενδιαφέρουσα;»

«Με συγχωρείς πολύ», μουρμούρισα. «Έψαχνα το πιστοποιητικό της γέννησής μου».

Το μέτωπό του μαλάκωσε. «Ωραία. Ένα λεπτό». Έπεσε βαρύς στην καρέκλα του γραφείου και βάλθηκε να ανοιγοκλείνει συρτάρια, ώσπου βρήκε αυτό που έψαχνε. «Voilà!» Έβγαλε έναν ολοκαίνουργιο φάκελο με το όνομά μου απ' έξω. «Εδώ είναι όλα τα χαρτιά σου. Έβαλα λίγη τάξη». Χαμογέλασε επιτέλους. «Σκέφτηκα να σε γλιτώσω από τον χαμό».

Τον κοίταξα προσεκτικά και προσπάθησα να δω πίσω από το χαμόγελό του. «Δεν πιστεύω να... πέταξες τίποτα;»

Ο πατέρας μου βλεφάρισε μερικές φορές, αμήχανος από το ξαφνικό ενδιαφέρον μου για τα σχέδιά του. «Δε νομίζω να ήταν κάτι σημαντικό. Τα περισσότερα τα έβαλα σ' ένα κουτί. Τα χαρτιά της οικογένειας και όλα αυτά. Μπορεί να θελήσεις να τα πάρεις, αλλά... θα αφήσω την απόφαση πάνω σου».

Η πόρτα της σοφίτας έτριξε και ήταν ανέκαθεν σχεδόν αδύνατο να κρατήσει κανείς κρυφές τις επισκέψεις σ' αυτό το δωμάτιο.

Όταν ήμασταν μικρές, η Ρεμπέκα κι εγώ είχαμε φυλάξει ένα μικρό κουτί με ενθύμια σε μια γωνιά του ζοφερού δωματίου που ήταν χωμένο κάτω από τη στέγη και ανεβαίναμε κρυφά για να το δούμε όσο συχνά τολμούσαμε. Είχαμε ένα μικροσκοπικό σαπούνι από ένα ξενοδοχείο στο Παρίσι, ένα αποξηραμένο τριαντάφυλλο μιας γαμήλιας ανθοδέσμης, ένα μπαλάκι του γκολφ από το πάροκο της έπαυλης των Μόουσελιν... και μερικούς ακόμα θησαυρούς που δεν έπρεπε να πέσουν σε λάθος χέρια.

«Τι κάνετε εσείς οι δύο στη σοφίτα;» ρώτησε κάποτε η μητέρα μου όταν τρώγαμε, κάνοντας τη Ρεμπέκα να χύσει τη λεμονάδα της στο τραπέζι της κουζίνας.

«Τίποτα», απάντησα εγώ με βεβιασμένη αθωότητα.

«Τότε βγείτε έξω να παίξετε». Η μητέρα μου είχε χαλάσει σχεδόν ένα ολόκληρο ρολό χαρτί κουζίνας για να καθαρίσει τη ζημιά της Ρεμπέκα, αλλά δεν είπε λέξη. Στο κάτω κάτω, ήταν η κόρη του εφημέριου. «Δε μου αρέσει να σας βλέπω σ' εκείνο το σκοτισμένο δωμάτιο».

Κι έτσι, όπως ακριβώς τα παιδιά μαθαίνουν να ευχαριστούν

τους γονείς τους κάνοντας ποδήλατο και πέφτοντας νωρίς για ύπνο την παραμονή των Χριστουγέννων, εξασκούν κρυφά κι άλλες ικανότητες, που συχνά περιλαμβάνουν κουτάκια μπισκότων κρυμμένα σε επικίνδυνα σημεία και, στη δική μου περίπτωση, την ικανότητα να ανοίγω και να κλείνω την πόρτα της σοφίτας που τρίζει χωρίς να κάνω θόρυβο.

Αν και δεν είχα χρειαστεί το κόλπο για πολλά χρόνια, χάριχα όταν είδα ότι το κατείχα ακόμα. Κοντουτάθηκα στο κατώφλι κι αφουγκράστηκα για λίγο τους ήχους από κάτω, μα άκουσα μόνο τον θόρυβο των φλιτζανιών. Μέσα στη μέρα οι γονείς μου είχαν στην πραγματικότητα μόνο μία προβλέψιμη συνήθεια: να μοιράζονται την εφημερίδα μετά το μεσημεριανό. Κάθε προσπάθεια εμπλοκής τους σε τριμερή συζήτηση ήταν μάταιη εκείνη την ώρα· μόλις μάζευαν τα πιάτα κι έβαζαν καφέ, χάνονταν πανευτυχείς σε έναν κόσμο γεμάτο κρίκετ και διεφθαρμένους πολιτικούς.

Παρ' όλα αυτά είχα συναίσθηση της παρουσίας τους στον κάτω όροφο, καθώς άναβα τον μοναχικό γλόμπο που έδειχνε να κρέμεται από το ταβάνι της σοφίτας από πυκνούς ιστούς αράχνης. Καθώς διέσχιζα τον χώρο, προσπάθησα να θυμηθώ ποιες σανίδες έτριζαν και ποιες ήταν ασφαλείς... μα σύντομα συνειδητοποίησα ότι είχαν μεσολαβήσει πολλά χρόνια ανάμεσα σ' εμένα και στον δρόμο που είχα μάθει τόσο καλά.

Χωμένη κάτω από την απότομη στέγη του σπιτιού μας, η σοφίτα ήταν κατά βάση ένας τριγωνικός θόλος χωρίς καμία πηγή φυσικού φωτός, με εξαίρεση ένα παράθυρο σε σχήμα μηνίσκου στο βορεινό αέτωμα. Αν και σκονισμένος και έρημος, ο χώρος μου ασκούσε ανέκαθεν μια παράξενη γοητεία· όποτε ως παιδί έριχνα μια κλεφτή ματιά σε μια παλιά δερμάτινη βαλίτσα ή σ' ένα ξύλινο μπαούλο, ήμουν απόλυτα σίγουρη ότι θα έβρισκα κάτι μαγικό. Μπορεί να ήταν μια ξεχασμένη κοσμηματοθήκη ή μια κουρελιασμένη πειρατική σημαία ή ένας σωρός από ευαίσθητες ερωτικές επιστολές... πάντα υπήρχε μια υπόσχεση οικογενειακών μυστικών και πυλών για άλλους κόσμους σ' εκείνο το σκοτεινό δωμάτιο με την περιεργή μυρωδιά από κέδρο και ναφθαλίνη.

Και μια μέρα, όταν ήμουν εννιά χρονών, η μαγική πόρτα άνοιξε επιτέλους.

Η γιαγιά.

Την έβλεπα ακόμα να στέκει μπροστά μου, με την πλάτη γυρισμένη, και να κοιτά από το παράθυρο σε σχήμα μηνίσκου για ώρες ατέλειωτες... όχι με τη μελαγχολική παραίτηση που θα περιόμινε κανείς από έναν άνθρωπο που είναι έγκλειστος, αλλά με δραστήρια αποφασιστικότητα, λες και φυλούσε σκοπιά για κάποια αναπόφευκτη επίθεση.

Για τη μητέρα του πατέρα μου ήξερα μόνο πως ήταν άρρωστη σ' ένα νοσοκομείο κάποιας μακρινής χώρας. Αυτό για τη μακρινή χώρα το είχα επινοήσει εγώ, μάλλον για να εξηγήσω γιατί δεν πηγαίναμε ποτέ να τη δούμε, όπως πηγαίναμε να δούμε τον παππού όσο περνούσε τη δική του μακρόχρονη, ανώνυμη ασθένεια. Χωρίς να το έχω πολυσκεφτεί, τη φανταζόμουν ξαπλωμένη ακριβώς σαν εκείνον, με πλαστικά σωληνάκια να βγαίνουν από τα ρούχα της, μα σ' ένα ξένο περιβάλλον με ασβεστωμένους τοίχους κι ένα σταυρό να κρέμεται πάνω από το κρεβάτι της.

Και τότε, ένα μεσημέρι που ψιλόβρεχε, χωρίς καμία προειδοποίηση, γύρισα από το σχολείο και βρήκα μια παράξενη ψηλή γυναίκα να στέκει στη μέση του σαλονιού, με μια μικρή βαλίτσα στο πάτωμα δίπλα της κι ένα βλέμμα ασυνήθιστης γαλήνης στην όψη της. «Νταϊάνα!» είπε η μητέρα μου, κάνοντάς μου ένα ανυπόμονο νόημα. «Έλα να χαιρετήσεις τη γιαγιά».

«Γεια σου, γιαγιά», μουρμούρισα, μολονότι, ακόμα και τότε, καταλάβαινα πως ο χαιρετισμός ήταν εντελώς ακατάλληλος. Αυτή η ξένη με τα μακριά πόδια είχε κάτι εντελώς άτοπο, το καταλάβαινα, μα θυμάμαι ότι δεν μπορούσα να καθορίσω τι.

Ίσως ήταν το γεγονός ότι φορούσε ακόμα το αδιάβροχό της, κάτι που την έκανε να μοιάζει με μία απλή περαστική που περιόμινε το λεωφορείο και που μπορεί ανά πάσα στιγμή να έφευγε ξανά. Ή ίσως είχα μπερδευτεί γιατί, με τη δική μου εμπειρία – μάλλον περιορισμένη προφανώς – δεν έμοιαζε διόλου με γιαγιά. Αντί για την περμανάντ που προτιμούσαν οι ντόπιες κυρίες, που

έκανε το κεφάλι τους να μοιάζει με κουνουπίδι, τα γκριζα μαλλιά της έπεφταν στην πλάτη σε κοτσίδα και το πρόσωπό της δεν είχε σχεδόν καμία ρυτίδα. Στην πραγματικότητα, δεν είχε σχεδόν καμία έκφραση. Η καινούργια μου γιαγιά με κοιτούσε απλώς με ανοιχτό, ευθύ βλέμμα και η ματιά της δεν είχε ιδιαίτερη περιέργεια ούτε ίχνος συναισθήματος.

Θυμάμαι ότι απογοητεύτηκα από την απρόσωπη συμπεριφορά της, αλλά, με την ακλόνητη βεβαιότητα των παιδιών, ήξερα ότι αναπόφευκτα στο τέλος θα με αγαπούσε, επειδή ήταν γιαγιά μου. Γι' αυτό χαμογέλασα, ξέροντας ότι ήταν γραφτό να γίνουμε φίλες, κι είδα μια μικροσκοπική σπίθα κατάπληξης στα γκριζογάλανα μάτια της. Μα δε χαμογελούσε ακόμα.

«Καλησπέρα», απάντησε απλά, με μια περίεργη προφορά που έκανε τις λέξεις να ακούγονται σαν να τις είχε κάνει πρόβα, χωρίς να καταλαβαίνει απόλυτα τι σήμαιναν.

«Η γιαγιά ήταν άρρωστη», εξήγησε η μητέρα μου παίρνοντας τη σάκα από τους ώμους μου και σπρώχνοντάς με πιο κοντά, «μα τώρα νιώθει καλύτερα. Και θα μείνει μαζί μας. Δεν είναι υπέροχο;»

Δεν ειπώθηκε τίποτε άλλο εκείνη τη στιγμή· η γιαγιά μετακόμισε στη σοφίτα που, όπως ανακάλυψα, είχε καθαριστεί κι επιπλωθεί και μολονότι ήταν ασυνήθιστα ψηλή και είχε –κατά την εννιάχρονη εκτίμησή μου– εξαιρετικά μεγάλα πόδια, ήταν τόσο ήσυχη, ώστε δε θα καταλάβαινες ποτέ ότι βρισκόταν εκεί, αν δεν έτριζε η πόρτα της σοφίτας όποτε πήγαινα να τη δω.

Χρόνια αργότερα θυμόμουν εκείνη την εποχή και γελούσα με τον εαυτό μου, γιατί με είχε ξεγελάσει ο γαλήνιος αέρας της και είχα πιστέψει ότι η σιωπή της ήταν κατά κάποιον τρόπο συνέπεια της μακρόχρονης, μυστηριώδους αρρώστιας της. Ταραζόμουν όταν την έβλεπα να κάθεται σε μια καρέκλα στο σαλόνι μας για ώρες χωρίς να κάνει απολύτως τίποτα, ενώ η μητέρα μου έτρεχε πάνω-κάτω τακτοποιώντας φουριόζα, λες και η πεθερά της δεν ήταν παρά ένα ακόμα έπιπλο στον δρόμο της.

«Σηκώστε τα πόδια!» της ζητούσε και η γιαγιά κουνούσε τα πόδια υπάκουα για να μην εμποδίζουν την ηλεκτρική σκούπα. Μερι-

κές φορές δεν υπήρχε άμεση αντίδραση και η ηλεκτρική σκούπα σταματούσε απρόσμενα, ώσπου τελικά η μητέρα μου σκέφτηκε να προσθέσει ένα «σας παρακαλώ».

Στις καλύτερες στιγμές της η μητέρα μου μεμφόταν τον εαυτό της γιατί έδειχνε ανυπομονησία προς τη γιαγιά, υπενθυμίζοντας και στις δυο μας ότι «Είναι τα φάρμακα. Δεν μπορεί να κάνει αλλιώς» και κοντοστεκόταν μια στιγμή, ενώ διέσχιζε το δωμάτιο για να χαϊδέψει το νευρώδες ηλικιωμένο χέρι που ακουμπούσε στο μπράτσο της πολυθρόνας, αν και σπάνια υπήρχε αντίδραση.

Μεσολάβησαν αρκετοί μήνες από την άφιξη της γιαγιάς ως την πρώτη κανονική συζήτησή μας. Έγινε επιτέλους όταν περνούσαμε ένα κυριακάτικο απόγευμα στη σοφίτα, χαμένες στη διόλου αναγκαστική παρέα η μία της άλλης, όσο οι γονείς μου ήταν στο κέντρο για μια κηδεία. Εγώ έκανα μια εξαιρετικά βαρετή εργασία για το σχολείο και για αρκετή ώρα – κάτι που μάλιστα με ενοχλούσε όλο και περισσότερο– ένωθα τα μάτια της γιαγιάς στο στίλο μου όσο έγραφα. Κάποια στιγμή, όταν σταμάτησα αναζητώντας έμπνευση, έσκυψε μπροστά με προθυμία, σαν να περιέμενε την ευκαιρία, και ψιθύρισε: «Πρώτος κανόνας: μην τους υποτιμάς. Γράψε το αυτό».

Σαστισμένη από την ξαφνική ένταση, έγραφα υπάκουα τα λόγια εκείνα στη μέση της εργασίας κι όταν η γιαγιά είδε το αποτέλεσμα, κούνησε το κεφάλι της επιδοκιμαστικά. «Είναι καλό αυτό που κάνεις, που γράφεις».

Δεν ήξερα τι να πω. «Εσύ δεν... γράφεις;»

Για μια στιγμή έδειξε να προσβάλλεται κι αναρωτήθηκα μήπως την είχα θίξει. Έπειτα χαμήλωσε το βλέμμα με ξαφνικό φόβο. «Ναι, γράφω».

Εκείνα τα Χριστούγεννα της έκανα δώρο ένα τετράδιο –ένα από τα δικά μου αχρησιμοποίητα κόκκινα τετράδια ασκήσεων από το σχολείο– και τρία μπλε στίλο που είχα αγοράσει στο κατάστημα. Δεν είπε τίποτε εκείνη τη στιγμή, μα όταν οι γονείς μου στράφηκαν στα δικά τους δώρα, πήρε το χέρι μου και το έσφιξε τόσο, ώστε με πόνεσε.

Ξαναείδα το κόκκινο τετράδιο χρόνια αργότερα, πολύ καιρό αφότου η γιαγιά είχε φύγει, ένα βράδυ που, μετά το φαγητό, κρυφάκουγα μια συζήτηση μεταξύ των γονιών μου κι ενός παλιού συμμαθητή του μπαμπά, του κυρίου Τρελόνη, που ήταν τότε ψυχίατρος στο Εδιμβούργο. Κουρνιασμένη στο τελευταίο σκαλί, κατάφερα να ακούω τις περισσότερες συζητήσεις που γίνονταν στο καθιστικό και συνάμα μπορούσα να χωθώ γρήγορα στο δωμάτιό μου, αν χρειαζόταν.

Εκείνο το βράδυ μιλούσαν για τη γιαγιά, κι επειδή όλες οι ερωτήσεις μου γύρω από το θέμα προσέκρουαν συνήθως σε μια επιτιμητική σιωπή, εννοείται πως ήμουν αποφασισμένη να αγνοήσω το ψυχρό ρεύμα στη σκάλα και να πάρω όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες.

Ο πατέρας μου φαίνεται πως έδειχνε στον κύριο Τρελόνη μια συλλογή ιατρικών φακέλων, γιατί μιλούσαν για πράγματα όπως «παρανοϊκή σχιζοφρένεια», «θεραπίες με ηλεκτροσόκ» και «λοβοτομή», τα περισσότερα από τα οποία ήταν τότε κινέζικα για μένα. Κάποια στιγμή άκουσα ένα παρατεταμένο ξεφύλλισμα, διανοημένο από τα επιφωνήματα του κυρίου Τρελόνη «Τι ασυνήθιστο!» και «Είναι αξιοθαύμαστο!» – όλα αυτά κέντρισαν τόσο την περιέργειά μου, ώστε αναγκάστηκα να κατέβω μερικά ακόμα σκαλιά και να τεντώσω τον λαιμό για να δω τι συνέβαινε.

Από τη μισάνοιχτη πόρτα είδα τη μητέρα μου να κάθεται στον κίτρινο καναπέ και να στρίβει νευρικά τα κρόσια στο σάλι της, ενώ ο πατέρας μου και ο δόκτωρ Τρελόνη στέκονταν κοντά στο τζάκι, πάνω στο οποίο είχαν ακουμπήσει τα ποτήρια με το ουίσκι.

Χρειάστηκα ένα λεπτό για να καταλάβω ότι το αντικείμενο που είχε προκαλέσει τόσο ενθουσιασμό στον συνήθως εξαιρετικά ανιαρό κύριο Τρελόνη ήταν το κόκκινο τετράδιο που είχα δώσει στη γιαγιά για τα Χριστούγεννα πριν από έξι χρόνια. Προφανώς, τα τρία μπλε σιλό είχαν χρησιμοποιηθεί καλά γιατί, κρίνοντας από τον ενθουσιασμό του γιατρού για την κάθε σελίδα, το τετράδιο είχε γεμίσει από την αρχή ως το τέλος.

«Πώς σου φαίνεται;» ρώτησε κάποια στιγμή ο πατέρας μου,

πιάνοντας το ποτήρι με το ούισκι. «Το έδειξα σε μερικούς ειδικούς στο Λονδίνο, μα λένε ότι δεν υπάρχει τέτοια γλώσσα. Το αποκάλεσαν φανταστικό ημερολόγιο».

Ο δόκτωρ Τρελόνι σφύριξε δυνατά, αγνοώντας τον προειδοποιητικό μορφασμό της μητέρας μου. «Μια γλώσσα-εφεύρημα ενός μυαλού με παραισθήσεις. Νόμιζα ότι τα είχα δει όλα, μα αυτό εδώ είναι εντελώς διαφορετικό».

Δυστυχώς, το σφύριγμα έκανε τη μητέρα μου να κλείσει την πόρτα του χολ και να με αποκλείσει αποτελεσματικά από την υπόλοιπη συνομιλία.

Από εκείνο το βράδυ τρωγόμουν να δω τι ακριβώς είχε γράψει η γιαγιά στο τετράδιο. Μα όποτε τολμούσα να προσεγγίσω το θέμα, η μητέρα μου άφηνε αμέσως ό,τι έκανε κι αναφωνούσε: «Καλά που το θυμήθηκα! Νταϊάνα, θέλω να σου δείξω κάτι...» Και ανεβαίναμε αμέσως στον πρώτο όροφο για να κοιτάξουμε τα ρούχα, τα παπούτσια ή τις τσάντες της, αναζητώντας κάτι που ήμουν πια αρκετά μεγάλη και υπεύθυνη ώστε να δανειστώ. Φαντάζομαι ότι ήταν ο δικός της τρόπος να ζητήσει συγγνώμη για όλα τα αναπάντητα ερωτήματα.

Κάποτε έπιασα κατά λάθος τον μπαμπά μου σκυμμένο πάνω από το τετράδιο στο γραφείο του, μα η αδέξια βιασύνη με την οποία το έχωσε σ' ένα συρτάρι αποτελούσε μία ακόμα απόδειξη του γεγονότος ότι δεν ήταν σε καμία περίπτωση ένα θέμα το οποίο ήθελε να κουβεντιάσει. Έτσι, περίμενα κι άλλο, νιώθοντας διαρκώς την παρουσία του τετραδίου ανάμεσα στα χαρτιά της οικογένειας, ώσπου μια μέρα δεν άντεξα άλλο.

Η Ρεμπέκα κι εγώ είχαμε μείνει μόνες στο σπίτι για μία ολόκληρη μέρα κι είχαμε κάνει όλες τις συνηθισμένες σκανταλιές, όταν επιτέλους βρεθήκαμε στο κατώφλι του γραφείου του πατέρα μου. «Δικαιούσαι να μάθεις την αλήθεια», επέμεινε η Ρεμπέκα όταν με είδε να διστάζω. «Δεν μπορούν να σου το κρατούν μυστικό. Δεν είναι σωστό. Είμαι σίγουρη ότι είναι μέχρι και παράνομο. Δεκαέξι χρονών είσαι, ξέρεις».

Παρακινήμενη από την αγανάκτησή της, είχα ανοίξει επιτέ-

λους το συρτάρι με τα οικογενειακά έγγραφα και περάσαμε την επόμενη ώρα ξεφυλλίζοντας τα ντουσιέ με τους φακέλους του πατέρα μου, για να βρούμε το κόκκινο τετράδιο.

Μέσα σ' εκείνη την ώρα βρήκαμε τόσα σοκαριστικά έγγραφα, ώστε η ανακάλυψη του τετραδίου τελικά μας φάνηκε μικρής σημασίας. Πράγματι, περιείχε μια μακριά λίστα από αγγλικές λέξεις και την προφανή τους μετάφραση σ' ένα σύνολο από αλλόκοτα σύμβολα, μα το μικρό λεξικό της γιαγιάς δεν αποδείχτηκε ούτε κατά διάνοια τόσο ενδιαφέρον όσο οι ιατρικές επιστολές που περιέγραφαν δυσοίωνες θεραπείες, συμπεριλαμβανομένης μιας αηδιαστικής περιγραφής της χειρουργικής διαδικασίας που απαιτείται για τη λοβοτομή.

Κάπως κατάπληκτες από τον απροσδόκητο καταιγισμό πληροφοριών, η Ρεμπέκα κι εγώ ξαναβάλαμε τελικά όλους τους φακέλους πίσω στο ντουσιέ, μαζί με το κόκκινο τετράδιο, και βγήκαμε από το γραφείο του πατέρα μου με τη νεοφυή επίγνωση ότι οι γονείς κρύβουν ορισμένα πράγματα από τα παιδιά τους για κάποιο λόγο.

Δεν είχα ξαναδεί το επιμελέστατα γραμμένο λεξικό της γιαγιάς από εκείνη τη μέρα, δώδεκα χρόνια πριν· στην πραγματικότητα, δεν του είχα επιτρέψει να περάσει καν από το μυαλό μου. Μα προφανώς είχε μείνει να υφέρπει εκεί τόσο καιρό, σε κάποια γωνιά του εγκεφάλου μου, κι όταν στάθηκα στη σοφίτα εκείνο το βροχερό απόγευμα του Οκτωβρίου, ήξερα ότι δε θα έβρισκα ησυχία αν δεν το έπαιρνα στα χέρια μου.

Δεν άργησα να βρω το κουτί με τα οικογενειακά έγγραφα. Όπως φανταζόμουν, ο πατέρας μου δεν είχε κάνει ιδιαίτερα ενθουσιώδη δουλειά: το είχε κρύψει κάτω από ένα πράσινο παρτσόλι κι ήταν το μοναδικό κουτί στο δωμάτιο του οποίου τα περιεχόμενα δεν αναγράφονταν επιμελώς στο πλάι. Καθώς τραβούσα την κολλητική ταινία με νευρικήτητα που αυξανόταν με κάθε εκατοστό, αφουγκραζόμουν διαρκώς μήπως ακούσω βήματα στη σκάλα απ' έξω· όταν βεβαιώθηκα ότι δεν ερχόταν κανείς, γονάτισα κι άρχισα να ψάχνω τα ντουσιέ με τους φακέλους.

Όταν επιτέλους εντόπισα το κόκκινο τετράδιο, βιαζόμουν τόσο

πολύ να ελέγξω την απίθανη ιδέα που με είχε κυριεύσει από το προηγούμενο βράδυ, ώστε παραλίγο να μην προσέξω τις δύο λέξεις που είχε γράψει η γιαγιά στο εξώφυλλο: «Για την Νταϊάνα».

Η ανακάλυψη ότι το τετράδιο προοριζόταν ανέκαθεν για μένα με γέμισε με μια ξαφνική πυρετώδη βεβαιότητα. Σήκωσα το εξώφυλλο με τρεμάμενα δάχτυλα και, ύστερα από μια γρήγορη ματιά στις πρώτες σελίδες, είδα αμέσως ότι με τα προσεκτικά γαλάζια γράμματά της, η γιαγιά μου είχε αφήσει το κλειδί για μια γλώσσα συμβόλων που δε θα έβρισκα ποτέ πουθενά αλλού... μέχρι τη μέρα που ένας άγνωστος με σταμάτησε στην οδό Μάγκπαϊ και μου έδωσε μια φωτογραφία κι ένα εισιτήριο για το Άμστερνταμ.

Η Νταϊάνα Μόργκαν, λέκτορας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, είναι ειδική στην ελληνική μυθολογία. Την εμμονή με τις Αμαζόνες τής την ενέπνευσε η γιαγιά της, η οποία ισχυριζόταν ότι είναι και η ίδια μία. Όταν ένα μυστηριώδες ίδρυμα της κάνει μια πρόταση που δεν μπορεί ν' αρνηθεί, η Νταϊάνα θα βρεθεί στη Βόρεια Αφρική.

Εκεί γνωρίζει τον αινιγματικό Νικ Μπάραν και επιχειρεί να αποκρυπτογραφήσει μια επιγραφή που έφεραν στο φως πρόσφατες ανασκαφές. Ανακαλύπτει το όνομα της πρώτης βασίλισσας των Αμαζόνων, της Μύρινας, η οποία διέσχισε τη Μεσόγειο προκειμένου να σώσει τις αδελφές της από τους Έλληνες πειρατές και τελικά βρέθηκε στην καρδιά του Τρωικού Πολέμου. Η Νταϊάνα και ο Νικ ξεκινούν να βρουν τον μυθικό θησαυρό που θρυλείται ότι περιέσωσαν η Μύρινα και οι αδελφές της Αμαζόνες από την πολιορκημένη Τροία. Η Νταϊάνα δε γνωρίζει τι είναι ο θησαυρός, ξέρει όμως πως κάποιος την ακολουθεί.

Με τον κίνδυνο να παραμονεύει σε κάθε της βήμα και μην ξέροντας ποιον να εμπιστευτεί, μπλέκεται στην τολμηρή αναζήτηση μιας αλήθειας που θα αλλάξει για πάντα τον κόσμο της...

Μια συναρπαστική ιστορία, κινούμενη ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν, μεταξύ Αγγλίας, Βόρειας Αφρικής, Ελλάδας αηλιά και Ομηρικής Τροίας, δύο γυναικών σε παράλληλες τροχιές μέσα στον χρόνο, που πρέπει να παλέψουν ώστε να μη χαθεί για πάντα η κληρονομιά των Αμαζόνων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 12038

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η